PROMIN

ПРОМІНЬ

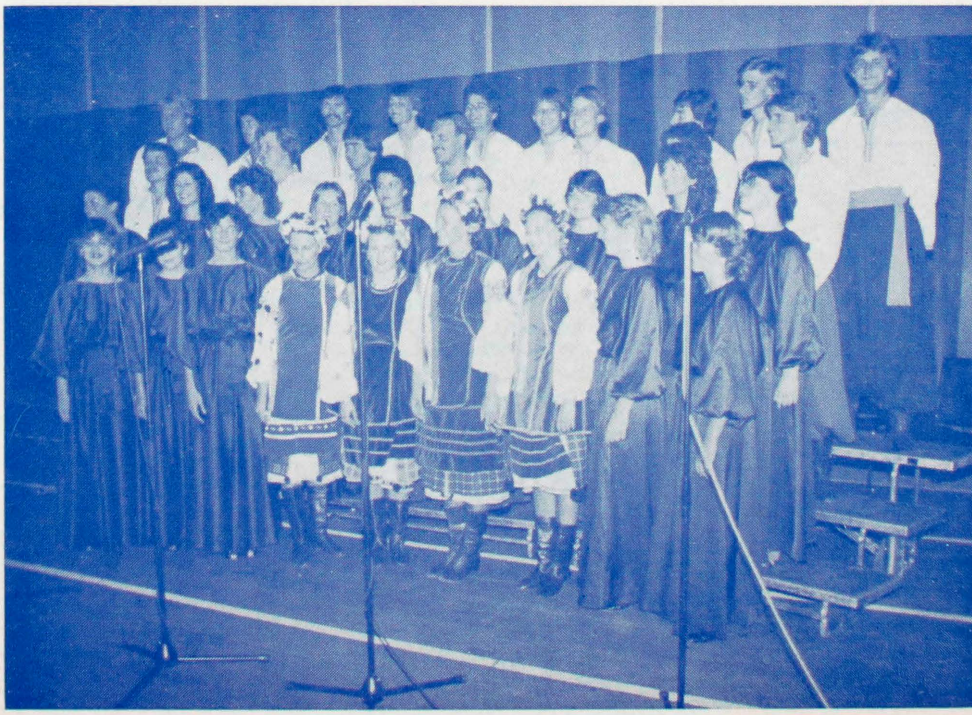

No. 11
NOVEMBER
1983

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIV ЛИСТОПАД 1983 Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $12.00
Передплата до інших країн 12.00
Поодиноке число 1.20

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 11 NOVEMBER, 1983 VOL. XXIV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $12.00
Subscription in other countries 12.00
Single copy 1.20

Address:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Ю. Шкрумеляк — Листопад 1
— Підготовлення до славних роковин 1
А. Вовк — Зустріч з представниками деп. З.С. 2
Н. Базюк — Звіт З'їзду в Саскатуні 3
— Вибрали плян пам'ятника 7
Олена Троян — Осінь 1933 року 7
У. Пелех — Василь Стус 9
— Над свіжою могилою К. Міськів 14
UCC Edmonton Branch — Famine Photo Display 15
Vivian Osachuk — L. B. Pearson College of the Pacific 16
Нашим дітям 18
Громадська і родинна хроніка 20
— Добре для торгівлі — добре для Канади 21
Квіти незабутнім 26
Річні звіти відділів 27
С. Кульба — Довкола дому 32
Пресовий фонд 33

НА ОБКЛАДИНЦІ: Хор Союзу Української Молоді Канади в Едмонтоні під час виступу на З'їзді складових організацій СУС в липні 1983 р.

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон ..... $ .50
Вибране, Г. Мандрика 1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко 6.00
Довідник про Союз Українок Канади ..... .10
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська 1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки 2.50
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки 10.00
На Роковини Івана Франка 1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька 1.50
П'єси для молоді 2.50
Програма для садочків, С. Маґус 1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК 2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської 1.00
Програма на свято Св. Миколая 3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської ..... .50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК 10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська ..... .75
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК 15.00
Три сильветки, Л. Білецький 1.50
Українські коляди, С. Яременко ..... .75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова 3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак 2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді 6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Портрет Лесі Українки 2.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок 1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади 15.00
Срібні ложечки з смолоскипом 12.00
Програма для садочків, С. Маґус 3.00
Релігійні пісні для недільних і рідних шкіл 3.50
Світанок — співанник для дітей 7.50
Ukrainian Embroidery Designs and Stitches 12.00
Pysanka: Icon of the Universe — Museum of U.W.A.C. 6.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

612 24th St. East

Saskatoon, Sask. S7K 0L1

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ПІДГОТОВЛЕННЯ ДО СЛАВНИХ РОКОВИН

Наближаємось до ювілею 100-річчя українського жіночого руху. В році 1884 за почином Наталії Кобринської зорганізовано в Західній Україні перше українське жіноче товариство. Ця дата стала початком чи зворотом в житті української жінки та її місця в суспільстві.

І ось саме тепер українські жіночі організації у вільному світі, в країнах свого поселення роблять певні приготування, щоб зустріти цей ювілейний рік, зробити його святочним, пригадати про всі ті завдання та ідеали, що їх несли на своїх прапорах його провідниці.

Можливо, що від способу тих святкувань прийшов би новий зворот у напрямних праці деяких організацій. Добре було б з перспективи часу оглянутись і подивитись, якими шляхами проходили події в жіночому світі. Скільки ми здобули для себе, скільки для спільноти, а скільки могли були здобути, коли б обставини були склались інакше . . .

Мусимо сказати собі, що досі не маємо написаної історії жіночого руху. Тут то там друкувались різні спогади, творились нові організації, наростали і накопичувались різні події, ухвалювались резолюції, виписувались тези й все це чекає ще рук історика, щоб зібрати те здорове зерно, яке могло б дати силу і ріст прийдешнім. І святкуючи роковини сторіччя, можливо, що прийдеться сказати собі багато дещо досі промовчаного.

Відомо нам, що деякі провідні одиниці почали вже працю в цьому напрямі. Напр., в минулому році була голосною доповідь проф. Марти Богачевської-Хомяк „Фемінізм в українській історії", яку вона виголосила в кількох осередках і в Канаді й правдоподібно продовжує цю працю.

Відомо також, що на науковій конференції УВУ в Мюнхені, присвяченій О. Кобилянській з нагоди 120-ліття з дня народження, серед доповідачів науковців були й такі теми, як „Емансипація в творах О. Кобилянської", „Родина в творах О. Кобилянської" та інші. Тут багатющий матеріял, бо фімінізм влився в літературу й для кожного дослідника це широке поле чи радше джерело ідей і напрямних.

Союз Українок Америки конкретно приготовляється до ювлею сторіччя жіночого руху. Заповідає перевидання „Першого вінка", проголошує заклик на збирання різних раніше виданих матеріялів для дослідів про жіночий рух та виставки.

Союз Українок Канади, як одна з перших організацій в Канаді, завжди піддержував жіночий рух, особливо піддержував міжнародні конференції, конґреси, канадські конвенції. На 100-ліття має запляновані видання „Нариси з історії української культури", „Півстоліття на громадській ниві" — історію Союзу. Доповнює створену в 1954 році Фундацію ім. Наталії Кобринської, якої завданням є виключно видавничі справи з ділянки української культури та громадськости для жінок, це наче продовження праці „Першого вінка". Фундація ця була покликана за почином одної з провідниць жіночого руху — Мілени Рудницької, яка в 1954 році, у роковини 70-річчя жіночого руху промовляла на святочному з'їзді Союзу Українок в Саскатуні. Перед Союзом Українок Канади у ювілейному році ряд започаткованих видань.

Чого ми повинні сподіватись від ювілейного року? Багато чого хотілось би побачити, а головно, щоб жіночі організації в часі святкувань пізнали справжні цінности рівноправности, самостійного думання і службу народнім ідеалам.

Ю. Шкрумеляк

ЛИСТОПАД

Дрімає калина
В червонім намисті,
Лиш з вітром шепочуть
листки золотисті.

Шумить, гуде вітер
У гаю-діброві:
Куди вас понести,
Листки порпурові?

— Ой, вітре, соколе
Візьми нас на крила,
Візьми нас, неси нас,
Де в полі могила.

Нехай ми легенько
Могилу встеляєм —
Червоним і жовтим
Осіннім розмаєм.

ПРОМІНЬ, листопад 1983.

ЗУСТРІЧ З ПРАЦІВНИКАМИ ДЕПАРТАМЕНТУ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ

В понеділок, 31 травня 1983 р., відбулась зустріч молодих працівників (початкуючих) департаменту закордонних справ з представниками української громади Саскатуну, в приміщенні Українського Музею Канади, 910 Spadina Crescent East в Саскатуні.

Ціллю поїздки групи 35 початкуючих працівників департаменту по західній Канаді — ближче ознайомитися з етнокультурними групами, життям, вимогами та аспіраціями канадців західних провінцій. Деякі члени цієї туристичної групи, мабуть з часом, будуть призначені до праці в закордонних посольствах.

Речником туристичної групи була Петі Меккензі (родом з Ст. Катерінс, Онт., — жидівського походження, батьки якої походять з України) представила групу й передала провід програми зустрічі пані М. Кіщук, директоровікураторові Музею.

Пані Кіщук у сконденсованій, але добре опрацьованій темі подала нарис історії українського поселення в Канаді — почавши від Еленюка та Олеськова й перейшла всі три етапи української іміграції до Канади. Вона теж з'ясувала обставини серед яких доводилось працювати українським піонерам. Відтак вказала на вклад українських поселенців у розбудову культурного, економічного, соціяльного, релігійно-церковного та організованого життя. При цьому був показ фото-знімок церков, інститутів, з'їздів тощо.

Дарія Шараневич у короткому слові поінформувала про причини та потребу, постання, цілей і завдання Комітету Українців Канади, заторкуючи важливість багатокультурної політики, як об'єднуючого чинника для збереження цілости Канади.

Після вступних промов виринули цікаві питання на тему багатокультурної політики, імміграції та видимих меншостей. В току питань і відповідей виринула мова про голод в Україні та постійних репресій створюваних радянською владою підбитих нею народів.

Відповіді кількакратно подавали: пані М. Кіщук, панна Д. Шараневич, Л. Вовк і суддя В. Тарнопольський. Цікаво було також почути питання в справі історії України в Саскачеванському університеті. Л. Вовк поінформував, що в цій справі Екзекутива Провінційної Ради КУК поробила певні заходи з університетськими чинниками, та що є оптимістичні вигляди успіху.

Суддя В. Тарнопольський подав інформації про Інститут Українських студій та Українську Фундацію в Едмонтоні, а також катедру при Торонтонському університеті, вказуючи на поважну фінансову допомогу провінційних урядів.

Зустріч була цікава й корисна та повчальна для учасників, а водночас, на мою думку, це вказує на далекозорість федерального уряду.

Після офіціяльної програми зустрічі, був поданий обід. Управі музею належиться признання за уможливлення згаданої зустрічі.

Л. Вовк

Продаж книжки перед друком

Централя Союзу Українок Канади проголошує продаж історії організації „Півстоліття на громадській ниві" перед її появою з друку по ціні 10.00 долярів за примірник.

Даємо нагоду кожній членці набути її по дуже мінімальній ціні. Книжка друкується двомовно, в перекладі з української на англійську.

Ця історія Союзу Українок Канади матиме від 700 до 800 сторінок друку. У зміст її включено загальну історію організації, Провінційні Екзекутиви, відділи і багато ілюстрацій.

З різних причин, а особливо фінансових друк книжки затримався, а Ваша передплата допоможе нам її скорше видати.

Ви можете замовляти гуртом для членок у відділі, а так само й індивідуально. Просимо звернути увагу на адресу в Едмонтоні. Бо хоч відомо, що Централя Союзу перенеслася до Саскатуну, то в Едмонтоні залишається Видавничий комітет, до якого просимо спрямовувати всі чеки на замовлення, а чеки виписувати на Проєкт.

„U-WACH Project"
Ukrainian Women's Association of Canada
11024 - 82 Ave.,
Edmonton, Alberta T6G 0T2

ЗВІТ КРАЙОВОГО З'ЇЗДУ В САСКАТУНІ 27-31 ЛИПНЯ 1983 Р.

Черговий З'їзд Союзу Українок Канади відбувся у приміщеннях Саскачеванського університету.

О годині 7-мій вечора делеґати та гості, учасники З'їзду зійшлися до Української Православної Катедри Пресвятої Трійці на Молебень, щоб молитвою почати з'їздові наради. Делеґати Союзу Українок Канади та Союзу Української Молоді Канади (СУМК) увійшли до катедри з прапорами й це додало святочного настрою. Після відправи о. Олесюк, настоятель катедрального собору, виголосив змістовну проповідь на тему з'їздового гасла — „Родина — база самостійницького життя". Відтак присутні перейшли до катедральної авдиторії, де голова Союзу Українців Самостійників, пан Андрій Мельничук, привітавши делеґатів, членів та гостей, офіційно відкрив З'їзд.

Слідували привіти від складових установ Союзу Українців Самостійників — пан Яр. Скрипник, голова Товариства Українців Самостійників; пані Анна Звоздецька, голова Союзу Українок Канади; панна Маруся Крищук, голова Союзу Української Молоді Канади; Інститути, СУС Фундація — пан Василь Кирилюк; Братство Св. Івана.

На цій сесії СУС відзначив почесним членством заслужених членів — суддю д-ра Івана Соломона з Вінніпеґу, пань: Фівонію Пелех і Анну Данелович з Едмонтону за довголітню працю в організації СУС.

Голова Союзу Українок Канади, пані Анна Звоздецька, представила пані Софію Василишин, довголітню членку і колишню голову СУК і за її заслуги З'їзд СУК вшановує її почесним головством Крайового З'їзду. На пам'ятку вручено пані Василишин почесну грамоту і китицю квітів.

Після закриття сесії членки відділів ім. О. Кобилянської та Г. Романчич гостили учасників смачною перекускою. Делеґати та гості, які з'їхалися з різних частин Канади, почавши на сході з Квебеку аж до заходу з Британської Колюмбії, мали нагоду відновити знайомство або познайомитися одні з одними та весело провести вечір.

В четвер, 28-го липня, о годині 7-мій ранку, в день св. Володимира, відправилася Служба Божа в університетській каплиці в присутності великого числа учасників З'їзду. Служби Божі

Делеґатки з прапорами при вході до залі нарад.

відправлялися кожного ранку в часі З'їзду.

Після закінчення Літургії делеґати й гості Союзу Українок зайшли до з'їздової залі, де голова Анна Звоздецька офіційно відкрила З'їзд Союзу Українок і попросила о. Прот. Мирослава Крищука до молитви. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять відійшовших членок Союзу.

Голова А. Звоздецька покликала до президії колишні голови — д-р Савелю Стечишин, Дарію Янду, Марію Ткачук, Наталію Когуську, Софію Василишин, Анну Токарик, Лесю Івасюк, Надію Боднар та голови Провінційних Екзекутив: Британської Колюмбії — Олену Дзюбенко; Альберти — Іванну Дженис; Саскачевану — Анну Холод; Манітоби — Соню Бейзик; зі Східної Канади — Василину Даркович. Секреаркою З'їзду була Наталя Базюк.

Пані А. Звоздецька, предсідниця З'їзду, привітала численних делеґаток, членок, гостей та представила пані Софію Василишен, почесну голову Крайового З'їзду Союзу Українок Канади. По цім слідували привіти голів провінційних екзекутив, з яких подаємо вибрані думки:

Олена Дзюбенко — голова Пров. Екзекутиви в Бр. Колюмбії — вітаючи З'їзд підкреслила, що"... кожна організація є ознакою і мірилом культури народу... Канада створила нам найкращі умовини для нашого матеріяльного

Голова Анна Звоздецька відкриває сесію Союзу Українок.

і духового життя. Організація Союзу Українок виросла на здоровому ґрунті національної свідомости членства... Теза нашої діяльности повинна бути не тільки до збереження нас тут, як українців; вона повинна бути спрямована для допомоги нашим братам і сестрам в інших країнах поселення, а також нашому поневоленому народові в Україні у його змаганнях за свободу думки, віри і самостійну українську державу..."

Іванна Дженіс —голова Пров. Екзекутиви в Альберті — вітає делеґаток та інших учасниць З'їзду. Бажає успіхів у нарадах на користь дальшої праці в нашій організації, головно в культосвітній ділянці.

Анна Холод — голова Пров. Екзекутиви в Саскачевані, вітаючи З'їзд підкреслює важливість з'їздового кличу „Родина — база самостійницького життя", складає побажання на успішні наради та їх рішення.

Соня Бейзик — голова Пров. Екзекутиви в Манітобі, вітає З'їзд в імені членок Пров. Екзекутиви та манітобських відділів. Розуміючи сучасний стан громадського життя вважає, що "...Перед нами сьогодні є великі завдання і потрібно нам великих сил та посвяти, щоб продовжувати ту працю, яку започаткували самостійники... Хай той смолоскип, що його ми так гордо несемо, завжди просвічує нам дорогу в майбутнє". Сподівається, що думки висловлені в доповідях будуть дороговказом у праці...

Василина Бойко-Даркович — голова Пров. Екзекутиви у Східній Канаді. Вітаючи З'їзд пані Даркович дала цікавий огляд дворічної діяльности Екзекутиви за останніх два роки. Склала побажання успіхів в нарадах, особливо в культосвітній праці, не лише для відділів, але й у самій Централі.

На цій першій сесії, З'їзд вітали представниці саскатунських відділів: Марія Воронюк, голова відділу ім. Ольги Кобилянської при катедральній громаді Пресв. Тройці й Ґеня Кіндрачук, голова відділу ім. Ганки Романчич, при громаді Всіх Святих.

Слідувало доповнення комісій. До резолюційної комісії вибрано: С. Василишин, Н. Боднар, К. Чернявську, Г. Сенишин і пані Залубняк. До номінаційної комісії: І. Дженис, А. Радомську, П. Лисак, О. Дзюбенко, С. Бейзик, В. Даркович, Г. Мельник, Ґ. Свинарчук, М. Воронюк. До верифікаційної комісії: пані Присуньку, пані Коростіль, Л. Кут.

Протокол з останнього з'їзду, що відбувся 1981 року в Едмонтоні, прийнято як був написаний у „Промені".

Користаючи з нагоди що залишився час перед перервою на каву — відбулася дискусія на різні організаційні теми. В дискусіях, питаннях та відповідях, брали участь пані Д. Черевик, А. Звоздецька, Л. Івасюк, Д. Янда, Н. Боднар, Н. Когуська, С. Стечишин, І. Римар, Г. Сенишин, Ґ. Свинарчук, Дух, Рацой. Пропоновані суґестії для точнішого вияснення будуть взяті під розвагу новою управою.

Привіт від відділу ім. Св. Анни зі Скарборо, Онтаріо, прочитано й пожертва на з'їздовий фонд в сумі $50.00.

Після перерви всі учасники З'їзду заслухали доповідь пана Богдана Зайцева, молодого директора сумківського „Села" за минулих 10 років. Доповідач промовляв двомовно на тему молоді, висоловлюючи свої спостереження та погляди на різні питання, які виринають в ході праці з молоддю в рямках нашої організації. Подав ряд суґестій, над якими потрібно подумати як покращати нашу спільну працю з молоддю та старшими громадянами у дальшій

розбудові організації СУС. Слухачі з зацікавленням вислухали добру і цікаву доповідь та нагородили пана Зайцева овацією з гучними оплесками.

Пообідна сесія почалась дворічними звітами голів складових організацій СУС — Товариства Українців Самостійників, Союзу Українок Канади, Союзу Української Молоді Канади й Українського Музею в Саскатуні.

Після звітів учасники З'їзду заслухали напрямну промову з'їзду на тему „Виховуємо родину — збудуємо націю", яку виголосив д-р Петро Кондра з Вінніпеґу.

В годині 7-мій вечора відбувся концерт молодших сумківців, які прибули з батьками з різних сторін Канади. Діти приготовились до виступу в своїх місцевостях, а пані Марія Гумен, провідниця молодшого відділу СУМК при Укр. Прав. громаді Всіх Святих у Саскатуні й референтка садочків при пров. управі СУК на Саскачеван, скоординувала програму з молоддю на виступ. Молоді сумківці знаменито виконали деклямації та спів українських пісень.

Після концерту учасники З'їзду зійшлися до приміщення Українського Музею оглянути мистецьку виставку найкраще виконаних речей членками Союзу та сумківцями, та на чайне прийняття.

Проєкт конкурсу мистецтва уплянувала та зарядила референтка мистецтва при Союзі пані Дарія Янда. Конкурс мистецтва включав традиційне українське тканння, вишивку, різьбярство й писання писанок та збірки взорів тканини й вишивки, за які були назначені грошеві нагороди. Також були збірні виставки від відділів, які включали старовинні та модерні речі прикрашені вишивкою. Взагалі ця виставка показала, що українське народне мистецтво розвивається, лише потрібно більш відживити його й якраз такі конкурси, як цьогорічний на З'їзді, додасть заохоти членкам більше вишивати та ткати й прямувати до іншого роду мистецтва. Молодші членки взяли участь у конкурсі як також і сумківці.

Пані Циліна Качковська, голова Українського Музею в Саскатуні, господиня прийняття, привітала гостей у виставовій залі й попросила до слова пані Анну Звоздецьку, голову Союзу Українок Канади, представити пані Дарію Янду.

Слово пані Звоздецької (скорочено): Ми всі є свідками праці і проводу пані Дарії Яндової. Читаємо і все знаходимо її прізвище при народній праці в Союзі. Здається, що той вогонь, який палав у молодих літах до праці в жіночому світі ніколи не згасає. Пані Янда і сьогодні з любов'ю й завзяттям далі працює. В Союз Українок Канади вона вклала багато своїх здібностей і свого таланту. Взяти хоч би те, що багато відчитів приготовила на різні теми, організувала відділи, занимала різні позиції в проводі від касирки, секретарки, заст. голови, кінчаючи головством Союзу Українок Канади, заснувала й очолювала різні комітети, а під час війни віддала багато уваги скитальцям, робила об'їзди по відділах, складала пожертви на українські інституції. Як визнана письменниця одержала нагороду за писання в Бенф школі мистецтва. Має написані книжки.

Пані Яндова, як одна з ініціяторок творен-

Нагороджені членки за участь у контесті вишивок в Українському Музеї Канади.

ня музею народного мистецтва при Союзі. Вона й тепер попровадила контест вишивання і тканння, що на цьому З'їзді й оце за її стараннням відбувається ця велика виставка і контест. Д. Яондова провадить школу українського мистецтва впродовж 8-ми літ в Бенф літом, сама жертвує на нагороди студентам за найкращі пописи. Сама постійно студіює і досліджує взори, їх походження, провадить в себе в хаті курси тканння, має одну з найбільших колекцій вишивок . . .

Вшанування Дарії Янди. Зліва направо — невідома, Дарія Янда і Анна Холод.

При цьому пані Звоздецька вручила пані Яндовій дарунок від Союзу Українок Канади.

Відтак пані Анна Холод, заст. голови Українського Музею привітала пані Янду і в імени Музею вручила їй олійний портрет Дарії Янди при варстаті як вияв вдячности й подяку за її посвяту часу, труду й грошей на поширення українського народного мистецтва, а головно за відновлення українського тканння. Пані Янда переїхала майже всю Канаду, де заохочувала, вчила тканння та приготовляла учнів до школи мистецтва у Бенф в Альберті, де за її стараннням відбуваються курси українського тканння через минулих вісім років.

НАПЕРЕДОДНІ СТОЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ

Постання першої української жіночої організації у Станиславові у 1884 р. під назвою „Товариство Руських Женщин", яку очолила Наталія Кобринська, уважається за початок українського жіночого руху. Союз Українок Америки плянує гідно відзначити століття змагань української жінки до рівноправности, її праці для народу та досягнень у ріжних ділянках суспільного життя.

Для здійснення цього пляну намічено:

1. Передрук „Першого Вінка", який вийшов у Львові у 1887 р. за ініціятивою і редакцією Наталії Кобринської при співпраці Олени Пчілки. Оригінальний примірник для передруку СУА одержав з бібліотеки Українського Музею у Стемфорді. Це коштовне видання фінансує частинно мґр. Ксеня Антипів, членка 57-го Відділу СУА.

На важливість цього почину СУА вказує факт, що навіть в Україні альманах став бібліографічною рідкістю. Одинокий примірник „Першого Вінка" находиться у науковій бібліотеці АН УРСР ім. В. Стефаника, згідно з інформацією у статті Романа Горака про Михайлину Рошкевич п.н. „Змарнований талант", Львів, „Жовтень", ч. 5, 1983.

Вступну статтю з інформаціями про появу „Першого Вінка" і про його творців, як теж примітки опрацьовує д-р Ляриса Онишкевич.

2. Прозірки до історії українського жіночого руху, з відповідним текстом.

3. Спеціяльне число „Нашого Життя" у квітні 1984 р., присвячене століттю українського жіночого руху, що включатиме статті, як також знімки і біографії визначних жінок.

4. Виставку рідкісних книжок, жіночої преси довоєнних часів, документів і знімок історичного значення в часі XX Конвенції СУА у травні 1984 р.

У зв'язку з трьома останніми проєктами звертаємося з проханням до громадянства, зокрема жіноцтва, допомогти у збірці і збереженні матеріялів до історії українського жіночого руху, а саме:

а) давніх видань жіночих організацій: книжок, брошур, афішів і жіночої преси;

б) знімок та інших матеріялів, що ілюструють працю жіночих організацій до Другої світової війни;

в) знімок і біографій жінок, активних у громадській праці, починаючи від вісімдесятих років минулого століття, їхніх споминів, листування, пам'яток;

Матеріяли просимо висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003, U.S.A.

ВИБРАЛИ ПЛЯН ПАМ'ЯТНИКА

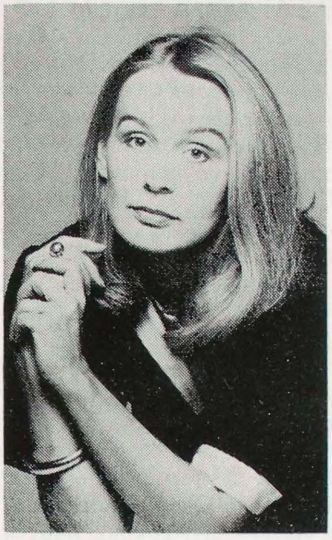

Мисткиня Людмила Темертей

Модерністський плян монтреальської мисткині Людмили Темертей був вибраний як модель пам'ятника жертвам голоду 1932-1933 рр.

Діяметром вісім футів і висотою 11 футів, пам'ятник будуть відкривати на Сквері ім. Черчилла в жовтні ц.р.

Модель Темертей названий „Перерваний Цикль Життя", являє собою перекручене коло, що підкреслює неприроднє явище голоду.

„Цей пам'ятник символізує спотворення політичної ідеології, та інтенсивний засяг людських мук і відмови коритися, але не прощає тим, що створили цей жахливий голод, або тим, що вирішили, не бачити'," пояснює мисткиня.

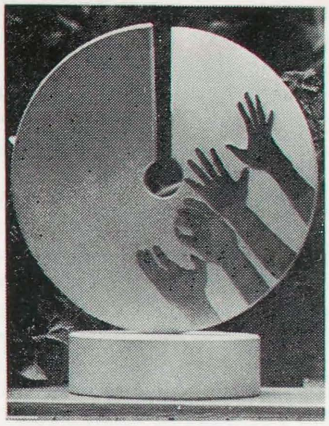

Пам'ятник голоду 1932 - 1933

„Коло зображує переривання цього Циклю Життя неприродньою силою: змарнілі руки опираються, хватають і благають кінця своєму стану.

„У житті є благородство, що даємо тільки умираючим. Я вибираю поклонятися тому незломному духові, що живе наслідком", додає вона.

Модель Темертей був вибраний з шести поданих.

Друга нагорода дісталася плянові Романа Коваля з Вінніпеґу, а едмонтонський мистець Богдан Шулякевич, молодший, взяв третю.

Подали пляни також Ярема Шулякевич — Едмонтон, Мирослав Опир — Едмонтон, і Майк Андрюз, голова Домініон Ґраніт Меморіалс, Нортґейт, Едмонтон.

Осінь 1933 року

П'ятдесят літ минуло від того жахливого часу — голодомору. Епізоди людських терпінь мене ніколи не покидали. Особливо тут в Канаді — в країні добробуту з перенасиченими стравами, завжди нагадує нам: а як тоді було, в 33-м році. Часом при столі у свята стискалося серце і сльози здавлювали горло при згадці цих жахливих голодних і холодних років на нашій багатій Україні.

— — —

Передомною бачу свою бабусю, — людину з дуже здоровим гумором, яка завжди уміла дотепно жартувати і у щасті, і в горі. Була з тих бабусь, які традиційно залишалися господарювати, а чоловіки козакували. Дідусь був офіцером при війську і рідко коли жив у Вербівці (козацький хутір). Не за яких умов не хотіла бабуся переселитися до міста, любила господарювати „на своїй матері землі", як сама часто говорила. Усі наряди міської пані, які їй купував дідусь, ще перед революцією, тримала в скрині і вряди-годи, на наші моління — „покажіть бабусенько" — виймала свято з скрині, простилала домоткане рядно, взувала модельні черевики і панські наряди, походжала по рядні, удаючи міську пані. Складаючи наря-

ди в скриню промовляла: „Царство небесне покійному, але ж не господар був він у мене. Де ж ви бачили, людоньки, щоб порядна господиня вбирала черевики на каблуках, та мене й хуторчани засміють".

Ніхто й не уявляв Одарку Миколаївну інакшою. Завжди носила полотняну сорочку з мережкою, яку сама пряла, ткала і мережила та суконну спідницю.

Була вона струнка й горда, з пишним сивим волоссям, зібраним у накрутку, чорні очі, які ніби глузують з вас, до яких невістка каже: „мамо, затягніть мені нитку в голку, бо я вже не бачу". Білі, ще міцні зуби були ножицями до нитки. Завжди була усміхнена і рухлива і все щось до себе шепотіла, а часом зупинялася і починала сміятися. „Чого смієтеся, бабусю?" — А, та що там, — пригадалася мені пригода з оковитою та мадярами, ще за часів війни, безмало що не втопила в бочці вина, така забрада, мале, а так насмокталося з трубки вина в пивниці, що й вилізти не могло. А я так, взяла за шию як котеня та вмочила у винний квас прямо з головою, й винесла його з пивниці. Обтрусилося, як мокре щеня, оглянулося на мене, щось пробурмотіло, як турок і поплелталось з двору. Життя з бабусею Одаркою було казкою.

— — —

В осінь 1933 року українська родюча земля відкликнулася на зневагу свого народу. Послала небувалий урожай. Хоч засіяно не було багато, бо вимерли селяни і худоба. Але і те мале уродило так, що не встигали виснажені голодом, зібрати з поля та городів. До праці зганяли усіх, дітей зі шкіл, старих і немічних, хто тільки міг рухатися ще, всі працювали.

Бабусі Одарці 78-літній, мені і тітці Катрі припало збирання картоплі. Люди були ще голодні і зморені, картоплю їли хто як, хто сиру просто гриз, а дехто умудрявся спекти на вогні. Серед таких була бабусина племінниця тітка Катря.

На нещастя тітку Катрю застав бригадир, як саме картоплю печену їла. Відібрав картоплю й почав Катрю бити. — На цю сцену хтось кликнув бабусі — „Одарко Миколаївно, вашу Катрю б'ють!" Бабуся, як стояла з лопатою, так і зірвалася з місця — шулікою налетіла на бригадира, била його лопатою і кляла — „Це ж ти нечиста каланика відібрав зерно у Катрі, це ж ти виморив її діток і ввесь Катрін рід голодною смертю, щоб ти знав, катюго, кого ти зачипаєш, ми не простого тобі роду, а козацького, не чіпай Терещенків рід, бо я з тебе кров пущу! Мало ви з нас знущалися, виморили мій народ голодом зі своїм Сталіном і ще вам, проклятущі, мало?! При згадці Сталіна все аж застогнало з переляку. Утік закривавлений бригадир Середа ледве живим. Бабуся стояла, задихана, простоволоса з лопатою в руках, — „Дограліся, кати проклятущі". — Люди зі страхом дивилися на цю сцену, як німі раби.

Наслідки чекали нас жахливі. Бабусю забрали на допит в сільраду, але бабуся оніміла, не промовила ні слова.

Дома переполох! Тато ходить по хаті взявшись за голову... — „Що ж мама наробила?"... Що ж тепер буде?! На те прийшов доктор Зінченко (був добрим приятелем родини), щось довго з татом шепталися, сперечалися, тато плакав. Перший раз у житті я побачила тата в такому безрадному становищі. На другий день доктор Зінченко підписав божевілля, і зв'язану Одарку повезли в лікарню, в дім божевільних до Харкова. Бабуся була свідома всього, що діялося, але безмовно покорилася.

Через два місяці бабуся повернулася додому дужа й здоровіша ніж була перед тим, тільки острижена „під солдата" — як сама жартуючи нам говорила.

Розповідала нам про своє буття в „пеклі на землі". Було нас там багато. Одні реготали безупинно, інші плачуть рвучи на собі волосся, а інші кусають нігті до крови, а ще інші не перестають молитися, їх б'ють, а вони моляться, а деякі повзають і здригаються — страшно було дивитися на нещасних. Я ж давала стусанів кому треба було. Особливо, коли мене роздягали наголо і слухали моє серце. Хто дав їм право до мого серця, скільки Богом призначено стільки й буду жити. Як заходили ті, що порядки наводили, я прикидалася силачкою. А як доходило до бійки нещасних я боронила, тоді мені діставалося, часом били так, що я непритомніла. Коли б не те, що мене рідні відвідували часто, і сам доктор Зінченко, мене б закатрупили. — Однієї ночі я міцно заснула, навіть не чула стогону нещасних. Вві сні явилася до мене Мати Божа. Стала біля моїх ніг уся в білому з золотим розпущеним волоссям по плечах, а руки ніжні, ніжні білі, і так пальцем покивала на мене: „Одарко Миколаївно, заспокойся, досить тобі". Так і сказала ніби знала мене давно. Покрутила головою і зникла ніби в тумані. Я глибоко відчула її погляд, помоли-

(Докінчення на ст. 33)

"РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ" І ШЕСТИДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

ВАСИЛЬ СТУС — ПОЕТ, ЯКОМУ ПОНАД ЖИТТЯ ВИЩОЮ ЦІННІСТЮ Є ПОЧУТТЯ САМОПОВАГИ, ЛЮДСЬКОЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТИ

Вірою тугу розвію, щоб бути завжди таким,
Яким мене мати родила і благословила в світи.
І добре, що не зуміла мене від біди вберегти.
В. Стус: Господи, гніву пречистого...

Свої і чужі назвали Василя Стуса величезним явищем в українській літературі. Жидівський літературний критик і поет Михайло Хейфец, який перебував разом з Стусом у концтаборі, уважає його „живим втіленням національного духа й символом національної гордости великого українського народу". Бо Стус не тільки творчістю своєю, але й життям явище велике. Він — за висловом Хейфеца — „блискуча людина й найбільший поет сучасної України". Стус філософ-мислитель, глибоко освічений, інтелектуаліст великого маштабу, володар поетичного слова витонченого смаку, характером „до болю чесний і щирий, як „джерело Божественних гармоній". Сам про себе поет висловився: — „цінную здатність чесно померти. Це більше за версифікаційні вправи!" Бути собою, таким як мати родила, зберегти у своєму характері „Божеську гармонію" — для поета дорожче за саме життя.

ти — справжній. Це лишилося одне.
Умерти. Так. Щоб більше не стогнати,
.....
Пізнай,
що чесність смерти — то жива чеснота.
(„Зимові дерева": Потоки, стор. 70-

Тому й в іншому вірші Стус каже, що — як то добре, що він не боїться смерти, і що не нарікає на тяжкий хресний шлях свого життя, не питає яким довгим буде цей шлях, бо важливішим є те, що він не поклонився лукавим суддям, що не набрався скверни, ненависти, прокльону й каяття, але мав у собі велику силу любови, з якою повернеться до свого народу, щоб чесно глянути у його очі, щоб з рідною землею поріднитись.

Самозаглибленість Стуса у власний внутрішній світ міцно пов'язана з національним нервом його душі. Він не відчуває себе без України. Тим пояснюємо його реакцію на політичні

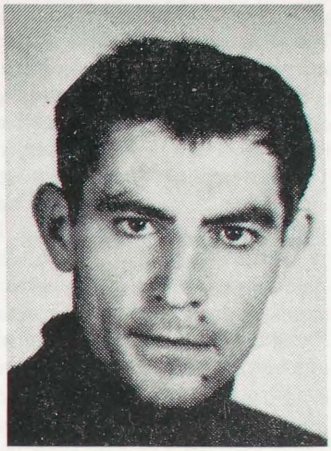

події, які стали причиною його переслідування й арештів та знущань над ним табірної адміністрації.

Василь Стус народився 1938 року в Вінницькій області. В Донецьку закінчив Педагогічний Інститут. Був у армії, навчав у школах, працював шахтарем, був співробітником у газетах, писав літературно-критичні статті. В 1964 році став аспірантом Інституту Літератури Академії Наук УРСР, але по кількох місяцях з другого курсу аспірантури виключили його за участь у відомому протесті проти арештів дисидентів 4.9.1965 року в Києві. Коли Іван Дзюба, тоді ще провідник в русі спротиву, проголосив заклик протестувати проти арештів, Стус і Чорновіл без вагання прилучилися до нього. Коротко працював поет старшим науковим співробітником Державного Історичного Архіву, а далі при будові Київської підземки, але всього три місяці („бо праця не за його фахом!"), став кочегаром, а під час ув'язнення — був і кравцем і шахтарем, а недовго на волі поміж ув'язненням — робітником на взуттєвій фабриці й металюргом. Стус одружений, має сина, народженого 1966 року.

Почалися скарги на Стуса після його виступу 4 вересня 1965. Та він не зупинився на шляху. В 1968 році Стус написав „Відкритий лист до Спілки письменників України" в обороні Святослава Караванського і Вячеслава Чорновола, яких назвав у „Літ. Україні" О. Полторацький бездарними, невідомими „людцями". В цьому часі пише ще І. Дзюба в обороні молодих пое-

тів, згадуючи, що їх друкують у Чехо-Словаччині, в Україні ж переслідують. Перед арештом Стус написав ще кілька статтей, за які його потім судили.

Стусові поезії були друковані в журналі „Дніпро", починаючи з 1959 року. Окрема збірка „Зимові дерева" чекала на друк у в-ві „Радянський письменник" майже 5 років, а вкінці скреслено її з видавничого пляну. Вона появилася в 1970 році в Брюселі, Бельгія, у в-ві „Література і мистецтво". Чергова збірка Стуса „Веселий цвинтар" не побачила світа, хоч схвальні рецензії на неї написали — Іван Драч (1968) і Євген Адельгейм (1970). Її забрали КҐБ-істи. Не помогло й те, що автор у концтаборі тиждень голодував, щоб її віддали його дружині. Тільки кілька віршів зумів відтворити поет і вони є видруковані закордоном.

В січні 1972 року Стус, разом з багатьома іншими діячами культури, був арештований, засуджений у вересні того ж року на 5 років концтаборів і 3 роки заслання. У відповідь на арешт Стус пише в 1975 році акт звинувачення проти органів КҐБ при Раді міністрів УРСР п.н. „Я звинувачую і вимагаю . . ." Він оскаржує їх за злочинні дії спрямовані проти української культури, українського народу і тим самим проти людства. Документ розкриває моторошні зловживання каґебістів супроти України. Стус писав і перед арештом протести, але присилали йому тільки відписи судів — „засуджено справедливо", або збували мовчанкою.

Які ж обвинувачення подає Стус КҐБ?

— Арешти в 1972 році були за те, що кількох провідних інакодумців, а в тому й Стус, ніби то були приналежні до справи Добоша.[1] А це видумане. Він вимагає притягнути до відповідальности осіб, що санкціонували обшуки й арешти; при слідстві каґебісти навіть не згадали Добоша, бо видумка ця була їм потрібна, щоб виарештувати інтеліґенцію, так само, як це було в 1930 роках за панування Єжова і Берії з судом творців 22 Січня 1918 року (Спілка Визволення України). Засуджено людей через фальшиве обвинувачення.
— Забрали під час трусу все написане, багато книжок, — навіть твори шестидесятників, твори Максима Горького, Карла Маркса, Карла Юнґа та Ортеґи-Ґассета.
— Забрали матеріяли про геноцид українських селян 1933. КҐБ-істи через це хочуть засекретити свої злочини з минулого і теперішнього, бо всім відомо, що закон про заборону селянам зміняти місце замешкання у своїй країні, коли нема в них паспортів, — це сучасне закріпачення, а погіршення умов життя між роками 1961-71 — і матеріяльного і духового, коли колгоспна система не могла забезпечити селян пожитком, це експлуатація людей. Поет називає КҐБ паразитною й шкідливою організацією, на сумлінні якої мільйони розстріляних, закатованих, заморених голодом.
— Стус називає ҐБ злодіями ще й тому, що вони топчуть найелементарніші права людини тим, коли обвинувачують його за те, що він не партійний, що не дотримується комуністичної теорії соцреалізму у своїх творах, що „стоїть на становищі абстрактного гуманізму", що є в його творчості настрої екзистенціоналізму. Отже Стус злочинець тому, що не має комуністичних переконань. А конституція забезпечує громадян СССР правом на цю свободу.
— Суд над Стусом відбувся безпдставно. Йому не дали жодного юридичного кодексу, а коли поет через це відмовився йти на допити, його силою запроторили до психолікарні. Коли ж вигуком боронився, лікар і начальник тюрми накинулися на нього кулаками.
— Чинили психологічний тиск на поета, давали свідків психічно й морально заломаних (З. Франко, Л. Селезненко), інших свідків змушували погрозами давати фальшиві свідчення.
— Підсудний вимагав відкритого суду, йому відмовили. Стус відмовився від адвоката, а вимагав літературних фахівців, що вміли б розібратися в його творчості й не закидати того, чого там нема, а що бачать у них офіційні партійні критики, їх провина така сама, як і КҐБ.
— КҐБ допускається катування політв'язнів (Мороз, Чорновіл, Осадчий, а жінки — С. Шабатура і Н. Строката морилися голодом і холодом), інші у психіятричних лікарнях караються невинно довгі роки.

Тож КҐБ перетворили покоління української інтелґенції на політв'язнів, судять їх за любов до свого народу, за їхні гуманні ідеї, за справедливість, за бажання свободи своєму народові, а це ж відвічні високі ідеали людства. Суд над Стусом і його товаришами — це суд над людською думкою. КҐБ-істи — організація відкрито антиукраїнська, шовіністична, що зробила народ мовчазним і боязким. Поет надіється, що прийде час, коли КҐБ будуть судити за його злочинну, відкрито ворожу діяльність. КҐБ — злочинна організація. Стус може сам не доживе до того, щоб бачити суд над КҐБ-істами, але він хоче пройти „лябіринтом бід до сво-

[1] Українець з Бельгії в 1971 році був туристом в Україні. Його арештовано за, ніби то, зв'язок з дисидентами й притримано в арешті кілька місяців.

го реченця, де щонайвища з нагород і найчесніша — мета за наш прихід і наш ісход під тягарем хреста", тобто він хоче неосквернениим донести свій хрест, а своїм же стражданням бажає допомогти людям, „нехай святиться, світ нехай святиться".

Сказав про Стуса Хейфец: „Стус, з його прямовотою й порядністю, гордістю й різькістю, аж ніяк не створений для в'язниці. (...) Сидіти у в'язниці — для цього придатні люди простіші, як от я, наприклад, а джерело „Божественних гармоній", Стус — його хотілося б уберегти від подібної долі".

„Але Стус не міг лишитися поетом, якби він жив не так, як він жив" — додає Хейфец — „Це я також розумів". Бертольд Брехт[2] уважає, що „проклята та країна, яка потребує героїв", тобто потребує людей, що дають життя тому народові, а це знак, що народ той довів себе до безсилля.

А в нашому народі поети скільки їх стали героями? Західній світ знає літературу, як художню творчість і тільки. Там поети не ведуть політики. Знає це Стус. Він навіть признається, що не до душі йому громадська діяльність, політика, „але що робити" — каже — „коли довкола нищать чесних людей . . ." І карається Стус у в'язниці тому, що він чесна, справедлива людина, що не може бути, коли панує у його країні зло.

Перше покарання Стус відбув з великими втратами — поет дуже занепав на здоров'ї. Ще з 1960 років страждав недугою шлунка, а в таборі влада не давала потрібних ліків, що пересилала родина, ані не було в нього зменшеної норми в роботі. В 1975 р. Стуса поважно поранив фашистський коляборант, крім того, він зазнає багато додаткових жорстоких кар і знущань. В нього забрали (1976) всі його твори — власні й переклади, написані вже в таборі, його повідомили, що знищили їх. У своєму нарисі Хейфец подає інформації про поведінку Стуса супроти ґебістів. В 1975 році якраз в момент, коли таборове радіо передавало церемонію підписання в Гельсінкі Акта 35 країн Европи та США про права людини, посеред барака лежав непритомний Стус у крові. Це була неділя — довго довелося шукати лікаря, транспорту, щоб завезти хворого до таборової шпитальки, де до ранку ніхто не підходив до нього. Виражаючи його на операцію шлунка в лікарню, дали новий грубий бушлат (куртка), в якій була вшита „підслухачка". Її віднайшли — Чорновіл при співпраці інших зеків. Хворий через знайдення цієї „блощиці" мав цілий потік мук, тортур і покарань. Це була пімста КГБ за віднайдення „підслухачки". Стуса мали повезти на операцію шлунка до Ленінграду, але опинився він у Києві на те, щоб там примусити його хоч в дечому скоритися (він з гебнею не розмовляв). Дозволили йому навіть написати до родини, думали, серед болів скривавлений піддасться, погодиться розмовляти. Прийшла дружина з сином, старенька матір на побачення, але їх не допустили. Коли пізніше в кабінеті начальника тюрми прокурор запитав чому він не розмовляє з комітетниками він пояснив: „Людина не зобов'язана вести бесіди зі своїми вбивцями".

Здоров'я Стуса стало настільки слабке, що начальство запропонувало йому бути в лікарні довше, але без книжок і висилки віршів додому. Він відмовився. Перебуваючи після операції в таборі ч. 19, тут у нього щодня робили обшук, роздягали догола й примушували присідати. Стус протестуючи не виходив на перелік у збірці. За це його — тяжко хворого — замкнули в карцері на 14 діб. Товариші страйкували в обороні Стуса, на його захист виступили учасниці руху спротиву — росіянки Мальва Ланда і Тетяна Ходорович, які писали до Міжнародної Амнестії, до ПЕН-Клюбу. Реакції на це не було. Навпаки, позбавили поета побачення з родиною, в таборі часто карають карцером, не допускають листів, а заслання відбувати довелося йому у місцевості Магаданської области поблизу Охотського моря, де вічний мороз, їхати до якої треба було 54 дні.

Озлобленість ґебістів на Стуса не випливала тільки через знайдення „блощиці", але й з його непокори, його нетерпимости до їх злочинної діяльности, з його шляхетности, яка не дозволяла йому брехати, користуватися хитрощами, маневрами. Він і не може байдуже дивитися, коли неправдою користуються нечесні люди для їхньої злочинної діяльности. Він відразу викривав цю дію з неймовірною сміливістю, з зухвальством і зневагою. Хейфец називає Стуса біблійним пророком за його праведний гнів у звертанні до начальства.

Коли в приступі гніву за всі тортури під час слідства поет назвав слідчих каґебістів „псами сталінськими", а суд „брутальним самосудом,

[2] Німецький драматург і громадський діяч, — виступав проти мілітаризму і фашизму.

на якому не хочеться і рота розтуляти до катів", щодо поетових вислові на зразок: „кубло бандитів, каґебістів, злодіїв і відставників у стольному засіли місті, як партія більшовиків", що їх знайшли під час обшуку в чарнетках віршів, Стус, як культурна людина признався, що в них є зарізкі антирадянські настрої, але заперечив, що вони є антирадянською агітацією і пропаґандою. Бо писав їх поет під впливом хвилевих настроїв і не мав заміру їх популяризувати й ними підривати й ослаблювати радянську владу. Зрештою, Стус на суді звернувся був до суддів з проханням визначити науково термін „антирадянський". У відповідь суддя тільки усміхнувся і мовчав. „Бо що вони могли сказати?" подає Стус. Але ці пояснення Стуса судді сприйняли по-своєму — вони зрозуміли, що підсудний, мовляв, „розумів суспільну небезпеку своїх дій" і що в останнім слові заявив своє щире каяття і запевнив суд, що докладе всіх зусиль аби чесно служити радянській соціялістичній вітчизні". В документі „Я обвинувачую . . ." Стус ось що подає про своє покаяння:

„Скажу, що я своєї вини не визнав і в останньому слові. Отже щире каяття стосувалося чернеткових загарячих рядків . . ." "... адже я стояв на тому, що я не націоналіст і не годився, щоб мою творчість називати антирадянською агітацією і пропаґандою. Тоді я ще називав цю країну своєю Вітчизною, ще не міг зважитися на велику відмову: як на твоїй рідній землі тебе розпинають за любов до неї, за бажання в поті чола працювати для свого народу, тоді доводиться змиритися з тим, що в тебе є рідна земля, але немає рідної країни. Вона ж бо стала країною твоєї неволі, вона обернула тебе на раба, силоміць вирвала з рідної землі".

(„Сучасність", 12.19, 1975).

У серпні 1979 року повернувся Стус до Києва із заслання і внедовзі вступив до Української Гельсінкської групи. Недовго йому дали побути в родині з дружиною і сином. Наступного року 14 травня заарештували, а в жовтні суд в Києві засудив його до п'ятнадцяти років позбавлення волі (10 років концтабору і 5 заслання). На захист Стуса виступив Андрей Сахаров. Він закликає поетів і прозаїків усього світу, своїх колеґ-учених, Міжнародню Амнестію, всіх, кому дорога людська гідність і справедливість, виступити на захист Стуса. Окремо звернувся Сахаров до учасників Мадрідської наради в справі перевірки Гельсінкських угод, до голів держав-учасників Гельсінкського акту. А. Сахаров уважає, що вирок Стусові повинен бути уневажнений, як і покарання всіх учасників правозахисного руху.

Під час Міжнародного фестивалю поезії в Ротердамі, Нідерляндія, в 1982 році В. Стуса нагороджено літературною премією 10,000.00 ґульденів. Фестиваль цей відбувався з метою відзначити поетів, яких переслідують у їх рідних країнах. Нагороджуючи Стуса, журі бажало звернути увагу на загальне переслідування української мови й культури в СССР.

У вересні 1981 року німецька секція Міжнародної Амнестії вислала до прокурора Глуха Ф. К. у Києві відкритого листа разом з текстом наговореним на касету в обороні Стуса. Такі самі матеріяли розіслано редакціям газет, журналів та радіо Федеративної Республіки Німеччини для розголосу. Копії їх дістали НЕП-центр, спілка письменників ФРН, Швайцарії, Канади та Австрії.

У довгому листі Амнестія, цитуючи окремі статті з конституції СССР, статті п.н. „Повага до права", брошури „Сто вопросов — сто ответов" (її видало Аґенство преси „Новості" (АПН) 1980 року в Москві у відповідь на запитання про те, чи правда, що в СРСР людей переслідують за переконання), співставивши зміст їх з фактами процесу проти Василя Стуса, доказує безпідставність засуду. Конституція дає право громадянам оскаржити дії службових осіб, державних і громадських органів", тому й Стус надіслав листа до прокуратури з метою допомогти Миколі Горбалеві — другові своєму, бо певний був, що його обвинувачення — „спроба згвалтування", в якій звинувачено Горбаля, була лише інсценізованою провокацією. Був і свідок, що боронив Горбаля. Але ці заходи Стуса розцінено, як „антирадянську пропаґанду й агітацію", а поета Стуса засуджено до 15 років ув'язнення за те, що скористав із права боронити друга.

Порушення конституції було й в тому, що суд покликався на приватні листи, а їх здобула поліція у Стусових товаришів, діставши на це санкцію прокурора. Як же вірити згаданій брошурі „Сто вопросов . . .", яка твердить, що радянський суд не визнає незаконно отриманих даних, тобто здобутих конфіскацією листів і підслухуванням телефонів.

Амнестія просила прокурора заявити протест проти вироку, винесеного Василеві Стусові, але досі того не сталося, принаймні нема ні-

яких познак того. Та чи й сам прокурор може протестувати проти всемогучого КҐБ?

І можна б наводити безліч фактів знущань радянської влади над людьми й народами. А це є закономірним вислідом її війни з релігією, бо позбавивши людей потреби Бога роблять їх механічними роботами, морально мертвими. У такій обезбожненій країні будуть карати й нищити голубів, а нагороджувати круків. Про це часто довідуємося з висловлювань представників радянської влади. Гуманізм, коли він пов'язаний з релігійною інтерпретацією любови Творця і ближнього, у понятті комуністів-круків не є тим гуманізмом, що є „світлим ідеалом комунізму", а любов до свого народу, це не „пристрасть радянського патріота". Тож не дивуймося „моралі" влади, яка заставляє Г. Епіка і багатьох інших каятися й дякувати партії за те, що простила їм, не зробила так, як із скаженими собаками, не знищила, але подарувала життя.

На цьому тлі видна особовість Василя Стуса у всій її красі й складності її великих вартостей, яких зрозуміти й оцінити неможливо морально мертвим і у фальші загубленим, забріханим автоматам без свобідної волі.

Особовість поета ще яскравіше виступить, стане зрозумілішою нам тоді, коли пізнаємо його творчість, його зусилля думки, за яку він платить таку високу ціну. Він вносить в нашу літературу інтроверний об'єктивізм, а з ним відкриває багато важливих духових правд — життя душі людини, цілий світ почуттів сучасної людини.

Уляна Пелех

(Продовження буде про творчість Стуса)

НОВА РЕЛІГІЙНО-НАЦІОНАЛЬНА КНИГА

На початку цього року вийшла з друку й знаходиться в продажу з кольоровою обгорткою нова книга автора Ф. Онуфрійчука п.н. „Митрополит Андрей в служінню Богові, Українській Православній Церкві і нашому Народові".

Книжка видана на гарному папері, оправлена, має 100 світлин і на 200 сторінках її є представлена багатогранна монографія сучасного Його Блаженства Блаженнішого Митрополита Української Православної Церкви в Канаді.

Про її цінний зміст як доказ, подаємо в скороченні висловлені листовно погляди як рецензію на згадану книгу Високопреп. о. д-ра С. Сасса: **"...Паніматка Степанія, і особливо я, дбайливо прочитали цю перлину, що блискотітиме нам і нащадкам нашим своєю оригінальністю й пошаною до нашого Первоієрарха Андрея.** Наша СВЯТА ПРАВДИВА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА Є НАШИМ НЕОЦІНЕНИМ СКАРБОМ, і на дорозі розвою цієї Церкви, зачинає проявлятися т. зв. „харизматизм", що його Достойний наш Богослов-подвижник Первоієрарх Андрей по-православному зводить як щось, що колодою лягає на дорозі Православної Української Церкви, а Ви, Достойний Авторе дослівно наводите слова й Митрополита Андрея, й виясняє богословне православне: „Оцим повнота Благодатних Дарів, що їх нам подає наша Свята Церква в Святих Таїнствах, Богослуженнях та всіх молитовних чинах запевняють нам користання зо всіх Благодатних Дарів Святого Духа, Якого ми, як Третю Особу Святої Тройці, визнаємо в Символі Віри, а не як окремого Бога..."

Взявши в руки оцю книжку про Митрополита Андрея я оцінив її високо, як по її зовнішньому вигляді-оформленні так і по-мистецькому розподіленні тематики.

Ціна книжки з пересилкою 15.00 дол.

Замовлення просимо висилати на:

The Metropolitan Andrew Publication,
P.O. Box 2236,
Winnipeg, Manitoba, Canada R3C 3R5

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже четверте видання про вишивки і стіби англійською мовою. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторінок друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $12.00.

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA

A-25 11024-82 Ave. Edmonton, Alta.
T6G 0T2.

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ КАТЕРИНИ МІСЬКІВ

„Рідшають ряди наших піонерок-працівниць-основательок жіночого руху в Канаді" — так висловилась пані Леся Івасюк на післяпохоронному обіді по бл. п. Катерині Міськів в Едмонтоні 3 вересня 1983.

Відійшла ще одна з перших, які прокладали перші скиби громадської ниви — довголітня членка Союзу Українок Канади, колишня його голова, одна з провідниць молоді, громадянка, мама, бабуня.

Народилась Катерина в с. Мостище, повіт Калуш, Західня Україна, в родині Павла і Катерини Романів-Пукіш 1909 року. До Канади приїхала з батьками чотирорічною дівчинкою. Родина поселилась у Реджайні, Саск. Тут Катерина виростала, тут здобувала свою початкову й вищу освіту, яку доповнювала в Торонто, а опісля довші роки працювала в уряді як секретарка в Реджайні.

До народної праці включила себе Катерина в ранньо-молодому віці. Вона була основательською і почесною членкою Товариства Просвіти в Реджайні, побудованому в 1923 році. Тут вона брала участь в театральних виставах, драмі, співала в хорі світському і церковному, виступала в дебатах. В 1924 році поїхала перший раз на Народний З'їзд до Саскатуну й відтоді не оминула ані одного з'їзду аж до 1941 року. В 1926 році, повернувшись з першого з'їзду Союзу Українок Канади, вона разом з Євгенією Козяр зорганізувала відділ ім. Доньки. В 1932 році зорганізувала відділ СУМК і була його провідницею через 9 років, а відтак почесною його головою. На 25-ому ювілейному з'їзді СУМК у Вінніпезі вона вшанована грамотою за її працю з молоддю. Зорганізувала була ансамбль українських танців, який брав участь в концерті під час візити короля Юрія Шостого і королеви Єлисавети в 1939 році.

В 1941 році Катерина одружилась з Петром Міськовим і переїхала на постійне до Едмонтону. Тут вона відразу вписалась до відділу Союзу Українок при катедрі Св. Івана та до Добродійного Товариства, де вибула 35 років. Займала Катерина Міськів різні позиції у відділі, особливо секретарські. У Провінційній Екзекутиві очолювала різні комітети, особливо культосвітній, соціяльний та інші. Була активною також в Інституті ім. Св. Івана, була секретаркою і в катедральній громаді. В 1952 році була вибрана головою Провінційної Екзекутиви на Альберту, а два роки пізніше — 1954 року її

обрано головою Союзу Українок Канади на З'їзді в Саскатуні.

Катерина Міськів була активна також в загально канадських організаціях: була головою Едмонтонської Жіночої Ради в 1959 р., в 1962 році заступницею голови Провінційної Жіночої Ради, брала участь у річних конвенціях Канадської Національної Жіночої Ради в Саскатуні, Монтреалі, Ванкувері, Ненаймо, Б.К., Ніяґара Фалс, Весаґомін і Галіфаксі. Їздила на Конґреси Міжнародної Жіночої Ради до Вашінґтону, Тегерану, Монтреалу, Відня, Ванкуверу. В 1958 році отримала від КНЖРади довічне членство. Катерина Міськів належала до інших добродійних і культурних організацій. Вона служила 20 років в заряді Червоного Христа, по кілька років в зарядах: National Institute for the Blind, YMCA, Mental Health Board, Edmonton Council of Community Services, Women's Canadian Club, Canadian Association of Consumers, National Board of Winter Employment, Citizens' Volunteer Bureau, and the Home and School Association.

Катерина Міськів отримала почесне членство основоположниці від Союзу Українок Канади в 1977; шпильку відзначення на 50-річнім ювілею на з'їзді 1980 від Провінційної Екзекутиви на Альберту, почесне членство від громади катедри Св. Івана, 1959 і від Інституту Св. Івана, 1962, від міста Едмонтону свідоцтво визнання, 1975, свідоцтво також від Норвуд Ліджон, 1978. Катерина Міськів є довічним членом і меценатом Колеґії Св. Андрея у Вінніпезі, членом Фундації Українських Студій, і членом Українського Музею Канади в Саскатуні.

(Докінчення на ст. 19)

FAMINE PHOTODISPLAY — EDMONTON

1983 marks the 50th anniversary of one of the most heinous crimes in the history of mankind: the willful and premeditated slaughter of the Ukrainian nation through an artificial, genocidal famine. It has been estimated that anywhere from 6 to 10 million Ukrainian men, women and children died during the horrendous events of 1932-1933, in Ukraine. The famine perpetrated and imposed upon the Ukrainian people by the Soviet government, was intent on bringing the Ukrainian peasantry to its knees, and thereby completing the collectivization of all Ukrainian farmlands.

Ukrainians, throughout the free-world, are with great sadness in their hearts, commemorating the tragedies of 1932-1933. The forms and methods of commemoration vary in scope and intensity throughout the world, with one common purpose: to expose the events of 1932-1933, and attempt to prevent such crimes against humanity in the future.

Under the patronage of the Ukrainian Canadian Committee — Edmonton Branch, the Ukrainian Youth Association of Canada — Edmonton Branch, and the Ukrainian Institute of the University of Alberta, have prepared a photodisplay, including photographs of the famine, eyewitness accounts and editorials. The display includes 8 — 3' x 4' tabloids, mounted on transportable frames, each with its own theme:

Man Made Famine in Ukraine: 1932-1933
The Curse of Collectivization
The Agony of a Nation
Dying Together and Alone — Dying in the Fields and in the Streets
A Great Multitude Which No Man Could Number
"Life has become easier, life has become more joyful commrades."
Famine is of all scourges cruellest to children
Humanity has many faces — starvation has but one.

The first public showing of the photodisplay was July 30, 31, and August 1, at Hawryliak Park in Edmonton, during Heritage Days. The display was extremely well accepted by close to 150 thousand people. Time was taken by viewers to read and study the display, carefully and deliberately, to ponder the material presented, and to formulate questions in hopes of reaching some explanations for the horrific events portrayed. Unfortunately, the events defy logic and human reason. Among the observers present were the Mayor of Edmonton, Mr. Cec Purves, Members of the Legislature and Members of Parliament. All expressed their shock at how such an horrific event had been locked-up in the coiffers of time and history for the past 50 years. All expressed the necessity of bringing the Ukrainian Holocoust to light, and of finally exposing the horrors edured by the Ukrainian Nation under Soviet rule.

The photodisplay was also exhibited at the Ukrainian Cultural Heritage Village, August 7, at the Annual Ukrainian Day Celebration. Approximately 15 thousand persons arrived at the Village, east of Edmonto, to celebrate their Ukrainian Heritage, and to solemnly commemorate the famine in 1932-1933. The display was under a continued barrage of viewers from 10:00 a.m. to 6:00 p.m. that day, the majority of whom had not heard of the Artificial Famine until that day. Canadians of Ukrainian descent as well, had been victims of the continual lies and coverups surrounding the Famine. August 7, 1983, was for many a day of painful education. Again, the horror, disbelief, and utter confusion, as to the famine, were evoked by the photos and commentaries on display. The general resolve was to do everything one could, to ensure such an event would never be allowed to happen again.

The importance of our commemorative projects was stressed by the Guest speaker of that day, the Honourable Brian Mulroney. Mr. Mulroney underlined the shock and dismay of most people; that such an event ever took place; that it has been forgotten by modern history; and the necessity of bringing the events of 1932-1933 up to their rightful place in history, and the minds of the general Canadian populace. The effectiveness of the photodisplay as a medium of information, was confirmed by the C.B.C., who gave the display National News coverage.

During the week of August 22-27, the photodisplay was exhibited in Edmonton Centre, a large shopping and business complex in Edmonton's downtown core. Here, busy shoppers, the

ever-rushed businesspersons, made time in their schedule to study the famine display. Again, the reaction to the photodisplay was phenomenal, and the number of viewers great.

Arrangements have been made for the whole month of September to have the photodisplay present in two financial institutions in Edmonton; the Ukrainian Credit Union (Edmonton) Ltd., and Heritage Savings and Trust.

Negotiations are now underway to have the display shown at the following: The Ukrainian Canadian Committee Congress, October 7-10, Winnipeg; the Provincial Museum and Archives of Alberta; the Ukrainian Youth Association (S.U.M.) World Congress, November 25-27, Toronto.

The display will also be present at the Edmonton Convention Center, October 23. This will be the day of the unveiling of the Commemorative Monument, and the Hungry Dinner, in commemoration of the 1932-1933 famine of Ukraine.

Ukrainian communities throughout the free world have accepted the obligation of informing the world of the horrors of 1932-1933. Only through continued research, information and greater efforts, can we hope to exclude such a heinous crime from the future. The photodisplay discussed above, is only a partial fulfillment of our responsibility to the millions who died a horrendous death in 1932-1933, and the millions in the generations that will succeed us. We hope they will be spared such inhumane acts and policies.

Ukrainian Canadian Committee
Edmonton Branch

MONUMENT DESIGN PICKED

A modernistic design by Montreal artist Ludmilla Temertey was picked as the model for the monument to commemorate the victims of the famine of 1932-1933.

Measuring eight feet in diameter and 11 feet in height, the monument will be unveiled in Sir Winston Churchill Square in Edmonton, this October.

Temerteys model, entitled "The Broken Life Cycle" consists of a twisted circle which underscores the unnatural phenomenon of the famine.

"This monument symbolises the devious twist of a political ideology, and the intense range of human suffering and defiance in the face of its gargantuan power, without condoning the perpetrators of this heinous famine or those who chose 'not to see'," explains the artist.

"The circle represent this Life Cycle being torn by an unnatural — force: Emaciated hands resist, grasp and beg for an end to their delinquent human condition.

"There is a nobility in life that we confer only upon dying, I elect to do homage to that indomitable spirit that lives on in the aftermath, she adds."

Temertey's model was chosen out of six submitted.

Second prize went to a design by Roman Kowal of Winnipeg, while Edmonton artist Bohdan Shulakewych Jr. took the third.

Other submissions were by Yarema Shulakewych, Edmonton, Myroslaw Opyr, Edmonton and Mike Andrews, manager of Dominion Granite Memorials, Northgate, Edmonton.

LESTER B. PEARSON COLLEGE OF THE PACIFIC

BY VIVIAN OSACHUK

Lester B. Pearson College of the Pacific is a memorial to the late Canadian Prime Minister and winner of the Nobel Peace Prize (1957). Situated in British Columbia, on the shores of Peddar Bay, and a short eighteen miles from Victoria, the college promotes the cause of international understanding by creating an environment in which students from many countries and cultures are brought together to study and to serve the community.

The story of Pearson College began when Pearson himself, upon retirement from the office of Prime Minister of Canada in 1968, became very interested in the United World Colleges project. At the time, there was only one college, in Wales. After a visit to this college, Pearson came away convinced that there must be more colleges around the world and, in particular, one on Canada's West Coast. He became Honorary Chairman of a committee to build what was to be known as the College of the Pacific, and worked hard to get things started, but died in December of 1972 before the project had hardly begun. It was decided, soon after, that such a college, built in his name, would be a most appropriate living memorial. On Sept. 25th, 1973, the first bulldozer began to cut through the two miles of timber to the college site. On

Sept. 25th, 1974, the first students arrived. Today the college has 200 students representing over 57 countries. It is funded through the generosity of corporations, foundations, individuals and governments. All students attend on a full two-year scholarship. A total of six colleges are in operation, including those in Wales, Singapore, Italy, Switzerland, New Mexico (U.S.A.), and Victoria, B.C.

Receiving the opportunity to study at Pearson College was a great honour for me. Naturally, there was much apprehension about leaving my family, friends, and all that I had grown up with through the years. Nevertheless, upon arriving at the college, it soon became a "home away from home".

The college academic program largely replaces courses undertaken in the 12th grade and university freshman year. The curriculum is designed by the International Baccalaureate Office in Geneva, which also sets and marks final exams. It includes six subjects: languages (the student's best language as well as a second language), the study of man, science, mathematics, and an option such as music or art. Classes are most unique, as they are small in number, and are conducted informally.

Beyond the academic program, the college offers a wide and varied program of activities. The idea of "service" is one example, and an essential, integral part of college life. The students are involved in service to each other, to the college, and to the community at large. This involves such activities as sea rescue, land and mountain rescue, diving service, forestry, social service, and sailing. Thus, over the two years, each student specializes and trains in the service of his/her choice. I joined the scuba diving service, and within this service there were various programs operating. To mention a few, there was instructing snorkeling and diving to the community, working on an archaeological survey of a ship-wreck site nearby, and doing underwater investigation and mapping as part of a proposal for a marine ecological reserve close to the college. It was all quite a challenge, and by the end of the two years, I not only received my official diving certification, but my love for the ocean and marine life had grown to a large degree.

Aside from service, it is also important to participate in a few activities the college has to offer. There is, for example, drama, music, choir, pottery, guitar, weaving, drawing and painting, photography and folk dance.

A few "Project Week" events are organized during the year as well. These are off-campus activities devised by the college or by the students themselves. The idea is to give everyone an opportunity to demonstrate their initiative, learn about their environment, meet people outside the college, and generally take a break from the concentrated academic and social pressures of a small residential college.

One of the highlights of this past year was the visit of His Royal Highness, the Prince of Wales. He visits the college every second year, representing the president of the International Council of the United World College. Included in his hectic schedule of meetings and sessions, was the opportunity for him to mingle with the students, exchanging ideas and thoughts.

Since the students who attend Pearson College represent over fifty countries, it is only natural that inter-cultural activities are a basic and continuous part of the college life. Each year, the college holds National Days, when cultural activities from different countries are introduced. The students show film and slides, prepare national food for dinner, and perform music and dance of their own traditions. A North-American Day was included this year, at which time I played the bandura, and performed a Ukrainian dance. Throughout the year, in preparation for the National Day as well as other concerts, I also instructed Ukrainian dancing to interested students. I was proud to display my culture, and equally pleased at the student's eager enthusiasm.

Although it may seem that the college life is fairly hectic, with a bit of organization, students regularly allow time for leisure, may be to read, possibly to go for a swim or a walk, and very often just to sit down and talk with friends. I will remember that some of the most interesting conversation I've had, were with Africans or South Americans, learning about their lifestyles in their home countries. I soon realized that education cannot be achieved in the classroom alone.

The two years seemed very short when I finally arrived home in May, 1983. I learned so much about people of different cultural backgrounds, and, in turn, grew to appreciate my Ukrainian heritage even more than ever. My Pearson College experience is over now, but what remains are beautiful memories of two of the best years of my life.

НАШИМ ДІТЯМ

Жовтень

Червоно й жовто розмальовує
Він і берези, і кленки.
Стоять, пишаються обновою
Ліси, сади і байраки.

Над ними сонце низько-низько —
В гілки вплелися промінці.
...На пагорбку біля берізки
Зійшлись погрітися зайці.
Та сонечко не припікає
Так, як у літні теплі дні,
Надворі осінь.
В гущині
Горішки білочка збирає.
Вже не почуєш голосистих
Пташок у лісі й на ланах...
Їжак опале жовте листя
Поніс у нору на голках.

Л. Ковальчук

Михайлик і триста карбованців

Казка

За давніх часів жив собі в Бучачі, коло старовинного замку, багатий господар. Мав він сина, що Михайликом звався. Михайлик був добрий хлопець, мав ніжне серце, але був такий недотепа, що кожний міг його обдурити.

Раз батько дав йому сто карбованців і загадав піти на базар та купити овець.

Дорога йшла через ліс. Іде Михайлик узліссям і бачить, що на пеньку сидить русалка і бавиться з жучком, який виграває на малесенькій гітарі. І так гарно грав, що й найкращий музика не вмів би краще заграти. Михайлик зупинився і заслухався, очарований цією музикою.

— Чи не продала б ти мені цього музику? — запитав по хвилині русалку.

— Якщо даси мені сто карбованців, музика буде твій! — відповіла русалка.

Михайлик без надуми добув сто карбованців і дістав на власність жучка та ще й з гітарою.

Уявіть собі, як розгнівався батько, коли про це довідався! Михайлик хотів виправдатися, але батько не слухав виправдання, тільки суворо скартав його. А тоді дав Михайликові інших сто карбованців і вирядив на базар купити овець.

І знов Михайлик пішов тією самою дорогою, що перше. На узліссі, на тому місці, де грав жучок, сиділа інша русалка і бавилася з мишкою. Мишка танцювала — але як чудово танцювала! Ніжками перебирала, вихилясами йшла, так що найкращий танцюрист не вдав би такої штуки. Михайлик зупинився і став приглядатись до мишки, а далі питає русалку:

— Чи не продала б ти мені цю танечницю?

— Даси мені сто карбованців — і мишка буде твоя!

Михайлик дав сто карбованців і дістав мишку-танечницю.

Можете собі уявити, як розсердився батько, коли про це довідався! Узяв ремінного пояса і погрозив Михайликові. А тоді ще раз дав йому сто карбованців і звелів піти на базар та купити овець.

В лісі на тому місці, де грав жучок і танцювала мишка, сиділа ще інша русалка і бавилася з цвіркуном. Цвіркун так гарно виспівував, що йому не дорівняв би і найліпший співак. Михайлик зупинився, слухав зачарований, а далі питає:

— Чи не продала б ти мені цього співака?

— Даси мені сто карбованців — то цвіркун буде твій!

Михайлик заплатив сто карбованців і дістав того співака.

Не можна собі уявити, як розсердився батько, коли про це дізнався! Йому урвався терпець, і він прогнав Михайлика з дому. Михайлик забрав з собою свої тваринки — жука-музику, мишку-танечницю і цвіркуна-співака та й пішов світ-за-очі.

Іде — іде — іде. Перейшов Карпати і опинився на українськім Закарпатті.

Там, у місті Хусті, жив великий багач. Він походив з родини, яка за часів гетьмана Богдана Хмельницького переселилася з-над Дніпра на Закарпаття. Називався він Прокіп Неуступа. У нього була дочка-одиначка, Калина.

Вже кілька літ Калина нездужала на меланхолію; в'янула з дня на день, і ніщо в світі не могло розрадувати її сумови-

того серця. Батько був у розпуці, дивившись, як марно чахне його одиначка. Він обіцяв кожному, хто її розвеселить і вилікує, віддати Калину за жінку.

Довідався про це наш Михайлик. Подався він на двір цього Неуступи.

Приходить під браму, а там здоровенний вартовий з галябардою в руці заступив йому дорогу. Михайлик р о з п о вів вартовому, що він хоче розвеселити дочку Неуступи. Тоді вартовий пропустив Михайлика і показав, куди йти.

Калина лежала на постелі, бліда і виснажена з утоми і від безсонниці. Михайлик підійшов до неї, добув коробку, а з неї вискочили три тваринки. Жук почав грати на гітарі, мишка танцювала, а цвіркун співав. Калина раптом наче відродилась, стала сміятись і здавалося, що ніколи не перестане. Тваринки так сподобалися Калині, що вона забула про свою тугу та про біль серця. Личко в неї стало рожеве, і вона ціла сповнилася життям і радістю.

Не можна собі уявити, як зрадів Прокіп Неуступа і як дякував Михайликові за те, що вилікував Калину.

А за дев'ять днів відбулося весілля Михайлика з Калиною. На весілля запросили і Михайликового батька, і він сказав усім гостям:

— Мій син недарма видав триста карбованців!

А жук, мишка і цвіркун жили при молодих господарях довгі роки і часто розважали їх своїми концертами.

Опрацював М. Островерха

„Веселка"

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ...

Похоронні відправи очолив митр. прот. Д. Лучак. В п'ятницю, 2 вересня відслужено Панахиду в катедрі Св. Івана, наступного дня там же в суботу відправлялась Заупокійна Служба Божа при численній участи громадян, знайомих, друзів та родини, членок Союзу Українок, які супроводили покійну з прапорами. Про життєві дороги Катерини Міськів промовляв митр. прот. Д. Лучак, висловивши глибокі співчуття родині. Тіло покійної похоронено на цвинтарі Едмонтон Семетері.

Поминальна трапеза відбулась по похороні в Інституті ім. Св. Івана. Від друзів і членства Союзу Українок промовляла пані Леся Івасюк, яка у своїм слові підкреслила характеристику покійної, її посвяту, жертвенність "...була скромна, релігійна, лагідної вдачі з природною достойністю як українська патріотка. Належала до тих щасливих людей, які без жодних зусиль здобувають собі друзів... Ми, членки Союзу Українок завжди будемо зберігати найкращу пам'ять про неї". Подяку присутнім висловив зять покійної, Тарас Мельничук.

Бл. п. Катерина Міськів залишила в жалобі сина Василя, дочку Вікторію з зятем Гюсом, дочку Маріянну з зятем Мельничуком, четверо внуків і одну сестру.

Вічна їй пам'ять!

ПРОХАННЯ ДО ВІДДІЛІВ СОЮЗУ В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТАНЬ

Редакція і Централя Союзу Українок звертається з проханням до хвальних зарядів і членства відділів у справі святочних привітань до журнала „Промінь".

Не всі відділи мають референток, які так само потребують рішення заряду. Різдвяні привіти помагають журналові морально і фінансово та виявляють силу організації. Кожний відділ обов'язково повинен мати святочний привіт в своїому журналі.

Це треба робити завчасу, бо треба мати розподіл святочного матеріялу на Різдво. Хочемо, щоб число вийшло завчасу. Тому просимо хвильку уваги журналові.

Ціни на привіти так як і раніше: $15.00 за ⅛, $25.00 за ¼, $50.00 за ½ і $100.00 за цілу сторінку. Привітайте своїх рідних, друзів у світі та в Україні. Взірці привітань знайдете в різдвяних числах.

З нагоди Різдва Христового передплатіть журнал своїм близьким друзям. Це буде найбільш цінним подарунком, який буде прибувати до них 11 разів у рік. Подаруйте передплату на журнал з нагоди ювілею подружжя, на весільний дарунок молодятам та інші.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ ВОЗНЯКІВ

У суботу 3 липня 1983 року, родина і приятелі Кароліни і Симона Возняків влаштували для них прийняття з нагоди їхнього 60-ліття. З цієї нагоди в православній катедрі Пресвятої Трійці о годині 7:00 вечора відбувся Молебень, якого відслужив о. М. Олесюк. По Молебні сказав змістовне привітальне слово в честь ювілятів та усі присутні в храмі відспівали їм многоліття. По Молебні усі зійшлися до дому доньки, п-ва Воронюків, де гості мило забавилися при співі українських народніх пісень. На другий день більше родини з'їхалося знову до дому Воронюків, де відбувся ювілейний та родинний обід. За головним столом сиділи їхні діти: донька Марія Воронюк і зять Іван, син Григорій і невістка Докія із Мелфорт, Саск.; син Онисько і невістка Рія із Делгай, Онт., син Анатолій і невістка Шурлі із Ошави, Онт. Також 6 сестер і один брат Кароліни Возняк. Господарем цієї оказії був син Онисько, який промовив до ювілят і розповів про життя ювілят та покликав інших гостей до слова, які складали свої побажання ювілятам.

Симон і Кароліна Возняки одружилися 27 липня 1923 року в околиці Бруксбі, Саск. Там вони жили на фармі і в цій околиці належали до української православної церкви ім. Свв. Петра і Павла, де щиро працювали, займали різні позиції в заряді. Тут Симон Возняк був дяком в церкві впродовж сорок чотири роки, а Кароліна була довгі роки сестрицею. 1972 році вони перебралися до Саскатуну, де вписалися до катедри Пресв. Трійці та також працювали до їхньої зможности та й далі щедро як і раніше жертвують на різні українські інституції, але здоров'я їхнє недозволяє брати активну участь, бо Симонові минуло 98 літ.

В середу, 10-го серпня в авдиторії при Катедрі — Клюб Сеньйорів звеличав панство Возняків з нагоди їхнього 60-літнього ювілею. Тут після гарної перекуски знову о. М. Олесюк привітав ювілятів і говорив про їх працю при катедрі. Пані М. Лемко, голова сеньйорів привітала ювілят і пан М. Лазарович запросив усіх присутніх, щоби склали свою пожертву в пам'ять цього свята на „Вісник" та „Український Голос". Пожертви склали в сумі $120.00, які розділюємо по $60.00.

З нагоди їхнього ювілею панство Возняки пожертвували $400.00 на Катедру в Саскатуні, $100.00 на церкву Свв. Петра і Павла в Бруксбі, $100.00 на „Вісник" і $100.00 на „Український Голос", $50.00 на Колегію Св. Андрея і $50.00 на Інститут Петра Могили в Саскатуні, та $50.00 на журнал „Промінь".

Щира подяка всім жертводавцям та учасникам цього родинного свята.

М. В.

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ О. ГРИГОРІЯ І ДОБР. АННИ ПЛАНІДІВ

В середу 7-го вересня, о год. 8.00 вечора 1983 р., зійшлися парафіяни до церковної авдиторії при парафії Св. Юрія в Ґрімзбі, Онт., щоб привітати свого нового настоятеля.

Заходом членок відділу Союзу Українок на чолі з головою п. Стеф. Шпитковською була приготована перекуска, яку усі присутні спожили в приємній родинній атмосфері. По перекусці, довголітній голова громади п. Роман Шпитковський привітав нового настоятеля, як також попросив до привіту: від СУМК вітав голова Андрій Бурак, від С.У.К. — голова Стефанія Шпитковська, та ще кілька привітів склали присутні від С.У.К. і громади Св. Юрія, бажаючи кріпкого здоров'я і витривалої праці на церковній ниві для добра церкви і громади.

Отець Г. Планіда подякував від себе і добродійки Анни за прийняття, та запросив до мирної співпраці при порозумінні і добрій волі і в свою чергу буде старатися виконувати душпастирські обов'язки якнайкраще.

Громада Св. Юрія в Ґрімзбі складається в більшій частині з старших членів, мале число середніх віком та, ще менше молодих родин. При громаді є відділ С.У.К., є відділ СУМК і також є рідна школа, діти якої беруть участь разом із сумківцями в коляді, концертах і академіях під проводом наполегливої праці учителів, батьків і батьківського комітету. І саме ця участь дітей і молоді у відповідних ділянках життя громади завдяки учителям і батькам, і є те джерело свіжої води, що відсвіжує громадський актив і тримає громаду при житті. Не забуваючи головний фундамент який тримає кожну громаду і опікується усім і усюди як мати своєю дитиною це нам усім відомо є Союз Українок Канади.

З цієї імпрези членки С.У.К. знову ж не забули за „Промінь" і провели збірку яка принесла суму принесла суму $35.00.

Марія Нечай

ДОБРЕ ДЛЯ ТОРГІВЛІ, ДОБРЕ ДЛЯ КАНАДИ.

По всій Канаді все більше і більше компаній працюють для того, щоб творити нові сприятливі можливості праці.

Якщо ви є працедавець з ідеєю, з якої можете скористати ви самі і інші, то Відділ Праці і Імміграції Канади може допомогти вам шляхом наших нових програм творення праць.

Сконсолідовано дванадцять біжучих програм у чотири ,щоб улегшити для кожного взяти в ній участь. Ціллю урядових відділів: Canada Works,* LEAD, Job Corps і Career Access — це зменшити сучасне безробіття на короткий реченець і творити довготермінові можливості праці. Ці програми є призначені для того, щоб додати до канадської продуктивної здатности, щоб допомогти індивідуальним компаніям і забезпечити вишкіл на місцях праці для молодих людей, особливо для інвалідів та для людей із вадами.

По більше інформацій про ці та інші програми, щоб ними допомогти працедавцям, то сконтактуйтеся з вашим місцевим Канадським Осередком Праці.

* Кінцева дата висилання аплікацій до Відділу „Канада Працює" — це 28-ме жовтня 1983-го року.

Employment and Immigration Canada
John Roberts, Minister

Emploi et Immigration Canada
John Roberts, Ministre

Canada

МОЛИТВА ЗА ЗДОРОВ'Я

В неділю 18 вересня, після Служби Божої, в Вотерфорді, Онт., відслужено Молебень за здоров'я пані Марцелі Ґульки.

Отець Олександер і о. М. Тапієка, родина і приятелі зійшлися до дому пані Ґульки. Пані Ґулька довгі роки хворіє, була в шпиталі, і вернулась до свого дому.

Пані Ґулька є членкою громади при церкві Святої Покрови і членкою жіночого товариства ім. Лесі Українки. Вона щиро жертвує на церкву, котру вона дуже любить і того дня дала жертву $100.00 на церкву, а на жіноче товариство $40.00.

Отець Олександер і о. М. Тапієка відслужили Молебень за здоров'я пані Ґульки. На закінчення усі помолилися і парох побажав пані Ґульці, щоб Господь Бог дав їй сили і здоров'я, по цім усі присутні відспівали „На многі літа".

Пані Ґулька зворушена з сльозами, щиро дякувала о. Олександрові і о. Тапієка за Молебень, за молитви здоров'я. Дякувала усім за їх присутність і за щирі побажання.

Пані Дженис Фелісі (невістка пані Ґульки) гарно погостила гостей.

Голова жіночого товариства ім. Лесі Українки Оля Андрушко, попросила провести збірку на журнал „Промінь". Пані Ґулька дала $10.00, разом збірка принесла $29.00.

Пані Марцеля Ґулька

Пані Ґульку хай Господь Бог нагородить всім добром.

Рузя Галик, секр.

В ПОШАНУ 80-ЛІТНІМ...
Едмонтон

Членки добродійного комітету при відділі Союзу Укрїнок і Катедрі Св. Івана зійшлись у вівторок 16 серпня о год. першій по полудні, щоб відбути свої чергові збори а заразом вшанувати своїх двох заслужених, яким сповнилось по 80 років.

Ми всетаки щасливі в цім добродійнім комітеті, бо оце вже, п'ята і шоста членка святкують свої 80-ті уродини, а ними є пані: Рахиля Скакун і Анна Крис.

Голова комітету пані Євчук удекорувала ім'яниниць корсажами і подякувала їм за таку цінну проробленну добродійну працю в товаристві. Голова також попросила пані Софію Гриник представити ювілятюк як також переповіла про їх життєві дороги.

По цім пані Євчук попросила до слова прот. В. Бойчука, який привітав обидвох ювіляток та побажав для них здоров'я і Божого благословення. Митр. прот. Д. Лучак провів молитву перед полуденком. Членки подали смачну перекуску та ювілейний торт з засвіченими свічками. Слідував спів „На многая літа". З нагоди дня уродин пань Рахилі і Анни комітет засилає $80.00 до журнала „Промінь" і з того на оплату кліш обидвох ювіляток.

РАХИЛЯ СКАКУН

Пані Рахиля Скакун народилася в Сода Лейку, Альберта 1903 року 28 серпня в родині Мафтія і Анни Каланчуків. Родина приїхала до Канади в 1900 році з двома синами з Буковини. Рахиля виростала на фармі і від молодих літ допомагала батькам.

В 1919 році Рахиля одружилась з молодим Касіяном, який працював у її батьків. Молоде подружжя Скакунів мешкали разом з батьками. В 1920 році молода пара виїжджає на працю до Саскачевану. Батьки не дуже цим раділи, але дали згоду, бо знали, що чужі люди можуть молодих людей багато навчити. По році повернулись і купили землю поруч фарми батьків. В 1930 році фармерські продукти впали на ціні. Касіян Скакун випродує все і переїжджає до містечка Вілінгдон в Альберті. В 1937 році Касіян і Рахиля купили у Вілінгдоні крамницю й тут родина Скакунів включається в громадське життя, яке не було для них нове. Вони й раніше, де лише перебували, як господарили, як Прут, де була зорганізована українська православна громада і церква, активно обидвоє працювали, належали до аматорського гуртка, організували концерти, представлення. У Вилінгдон пані Скакун належала до жіночого т-ва, допомагала організувати відділ у Ту Гилс.

В 1942 році Касіян Скакун, продавши крамницю у Вилінгдоні переїхав з родиною до Едмонтону, де обидвоє включились в громадське життя при Катедрі Св. Івана. Пані Рахиля Скакун особливо поклала багато праці у відділі з обідами — ве-

сільними, громадськими, почала свій власний „кейтерінг". А в добродійному комітеті це її особлива праця і посвята. Раз на місяць членки комітету їхали до шпиталю умовохворих, де пані Скакун вчила пацієнтів вишивати хрестиками, а перед Великоднем писати писанки. На Різдво і Великдень членки добр. комітету організували для пацієнтів Вечірню, а по відправі роздавали святочні подарунки. Багато іншого добра зробила пані Скакун як для добродійного комітету так і для відділу Союзу.

В 1979 році помер по довшій недузі Касіян Скакун і пані Рахіля залишилась удовою. В родині було троє дітей — Маруся одружена з Миколою Томином, син Касіян архітект живе в Едмонтоні, а дочка Зеновія живе з мамою. Пані Скакун втішається восьми онуками і двома правнуками.

Пані Скакун щаслива тим, що її здоров'я допомагало працювати, хоч тепер менше сили. В 1976 році вона була вшанована відділом за 25 років праці, а в 1982 р. одержала грамоту від Централі Союзу за 50-літню працю. В нашій розмові пані Скакун не може повірити як швидко тих 80 років життя минуло. З нагоди свого 80-ліття пані Скакун дарує $50.00 на журнал „Промінь"; якого вона дуже цінить.

Марія Лазарук

АННА КРИС

Анна Крис з дому Павлишин народилася 21 вересня 1903 року в Західній Україні, повіт Стара Скала над Збручем. Батько працював у камінолому, де виробляли плити на хідники. В 1914 році родина приїхала до Канади й поселилась у Вінніпезі. Тут Анна виростала разом зі своїми братами і сестрами.

В 1922 році Анна виходить заміж за гарного юнака Степана Крису. Молоде подружжя переїздить до Едмонтону. Часи були тяжкі. Українські люди мусіли тяжко працювати, заробляючи на щоденне життя .

Анна познайомилась з іншими українцями і ця група людей організує добродійне товариство; відвідують людей у шпиталях, постаралі гарну бібліотеку і раз на тиждень ходили до шпиталів та роздавали книжки хворим до читання. В 1948 році Анна вписалася до відділу Союзу Українок при Катедрі св. Івана та допомагала членкам у базарах, обідах, чаях.

В 1955 році помер її чоловік по довшій слабості й залишив Анну з двома донями — старша закінчила університет і працює в Оттаві, друга закінчивши школу вийшла заміж і живе в Хітоні, Альберта. Анна втішається восьми онуками. Вона далі працює в добродійному комітеті. Любить гостити своїх приятелюк у своїм домі. Хоч її здоров'я дещо послабло, але вона сама доглядає свій власний дім.

З нагоди своїх уродин пані Анна Крис висилає 20.00 на журнал „Промінь", якого передплачує і читає від першого числа. Довголітня приятелька пані Анни, пані Ольга Фіґоль прилучується і з тієї нагоди засилає $10.00 на „Промінь" з найкращими побажаннями для пані Анни.

Марія Лазарук

З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК СХІДНЬОЇ КАНАДИ

Провінційна Екзекутива Союзу Українок Східньої Канади в Оттаві проголошує свій **черговий Провінційний З'їзд, який відбудеться** в Ошаві, Онт., в днях 11, 12 і 13 листопада 1983 року. Місце З'їзду в залях при церкві Св. Івана, 35 Блур вулиця, Ошава.

В обіжному листі до відділів Пров. Екзекутива подає інформації та запрошує членок масово прибути на З'зд.

З ДНЯ 80-ЛІТТЯ НА „ПРОМІНЬ"

З нагоди мого 80-ліття, через добродійку Анну Пух з Веґревил, з якою я довші роки знайома, передаю на пресовий фонд журнала „Промінь" $80.00. Складаю побажання журналові „Промінь" і його редакції найкращих успіхів і витревалої праці для нашого жіноцтва.

Анна Гевко,
Кемсак, Саск.

ПОПРАВКА

В числі з жовтня, на стор. 19, в дописі про ювілей відділу ім. Л. Українки в Ту Гилс, в першій колонці при кінці пропущено слово „голова"; має бути так: Галя Маріянич була 10 років **головою** жіночого товариства; друге — з нагоди ювілею відділ склав на „Промінь" $75.00 а $25.00 на виріб кліше — разом $100.00.

За неточність редакція перепрошує.

Задовжених передплатників дуже просимо вирівняти свої залеглости. Наліпка на Вашій адресі на журналі скаже Вам дату, коли Ваша передплата вигасла. Ми віримо в добру волю наших читачів. Поштовий уряд вимагає від нас точних дат передплатників, бо в іншім разі накладає за них більшу суму за пересилку. Поможіть нам виконувати нашу працю без журби та упімнень. Централя Союзу Українок Канади і Редакція „Променя".

БЛ. П. ЄВГЕНІЯ ГАВАЛЄШКА

(21. XI. 1909 — 20. III. 1983)

Євгенія народилась 21 листопада 1909 р. в селі Ростоки, Буковинської Гуцульщини, в родині Методія Огородника, інспектора сільських Щадничих кас системи Райфайзена та його дружини Ольги з дому Рогозінських. Ще не сповна 5-річною дитиною осиротіла по батькові і з того ж часу в гурті старшого брата Мирослава та молодшого Олекси, та ще молодших сестер Стефанії і Олени тільки під опікою самітньої матері перенесла страхіття Першої світової війни.

Для історика період цей вичерпується черговою подвійною окупацією московських та австро-угорських військ, але для неї і її рідні, це були чергові татарські, киргиські, московські, мадярські, німецькі, козацькі та румунські окупації, всі вони ворожі, чужі, незрозумілі та перед усім до крайности грубі і зухвалі.

Село залишилось без чоловіків, які гинули на всіляких, не своїх фронтах, де неграмотне та від світу ізольоване жіноцтво горнулось за плечі до не менше переляканої жінки, її матері, що ночами писала їм листи до чоловіків, радила та помагала в лікарських, правничих справах, а днями старалась дати мінімальний лад понад силу великому господарству і сама вже не мало з конечности виробляла в собі не абияку відвагу, рішучість та зарадність, а перед усім звичку звертатись лицем до небезпеки. Звертаючись о поміч чи пораду та відновлювати вичерпуючі сили, які вона могла тільки молитвою до Господа Бога.

Діти, а передусім покійна Євгенія, перейняла органічно ті якості ще в дуже молодому віці і впродовж життя розвивала та ушляхетнювала їх.

Коли, відносно, спокійніші моменти повертали життя до нормальнішого, то нарід оточував її вдячністю, пошаною та передусім, мовби „племінною опікою" і засвідчував заслуги та безмежне довір'я пам'яті свого оборонця, а її до болю бракуючого батька.

Отже вибирати льояльність не приходилось, бо виростала вона з мас народніх, а невгаваюча боротьба за його, Богом дані права, активізувала цілеспрямованість і завзятість разом із її особистим ростом та розвитком. Вже тоді вона відчула протилежність формальної та самотужньої освіти, бо перша служила окупантові, а друга власному народові. І піддавалась вона першій порядком обов'язку, а другій порядком молодечого захоплення.

Її батьківський дім, який знаходився в серці мальовничої Гуцульщини, яка манила своєю красою все буковинське населення, ще в дитинстві окружив її вінцем численних приятелів, а менше коло їх супроводило її від 1920 до 1921 шкільного року Української гімназії у Вижниці аж до закінчення 4-ої кляси вже румунської гімназії, також у Вижниці. Рівночасно виховання себе в українській культурі і загальній літературі та мистецтві розвивалось у неї з далеко більшим захопленням та не припинилося, мабуть, до її смерти. А майстерне володіння голкою, гачком, дротами і вроджене відчуття до гуцульського кольориту, дозволило їй в пам'яті перевезти зразки вишивального мистецтва через три континенти, щоб ними в парі з покійною її тещею причепурити 7-ме з ряду родинне гніздо, яке доля веліла їй звивати.

Культурно-мистецький контакт з народом, що почався ще у дуже ранньому віці, участю в церковному хорі, в самодіяльній театральній діяльності, у вчителюванні в місцевій одноклясівці та секретарюванні в громадській управі, зростав органічно з її власним розвитком, а побіжно приятельський кружок однолітньої студіюючої молоді однодумців пишно розвивався дорогою новоосновано Пластової організації в непохитний український національний світогляд.

Перше подружжя за поручника румунської армії, а пізніше нотаря громадської управи в її родинному селі, Ярослава Ониськова, тривало до 1947 року, закінчившись його смертю, дало покійній спромогу ще успішніше поборювати кривду, допомагати всім потребуючим, але найособливіше допомагати своєму народові, що потребував найбільше помочі.

Надходила хуртовина Другої світової війни, що обіцяла загладу навіть тим мінімальним українськми проявам, що вспівали рясніти під денаціоналізаторськими заходами багатьох окупантів. До гнобителів західнього українства приходять ще два найнебезпечніші: це московський комунізм та націонал-соціялістичний гітлеризм. Щастя, що зпочатку вдаряли вони зосібна і, що дозволили тим самим зорганізувати сяк-так самооборону у формі переселенчої акції до Німеччини та втечі через нові кордони до Румунії. З першої можливости скористала і покійна та після однорічного перебування в переселенчому таборі біля Катовиць в Горішньому Шлеську, подалась з чоловіком до Галичини, до Львова, а після до Коломиї, де він обняв посаду капітана при українській поліції. Небавом після початку німецької офензиви проти большевиків почалася нагінка на український нарід та насильне вербування до праці в німецьких фабриках і її та її чоловіка заходами, не одного доля

покращала. Наражиючися на особисту смертельну небезпеку не щадила покійна ні труду, ні середників, щоб тільки помогти своєму народові. Серед клопіткої та пильної праці рятування українських позиції ледве зчулись, коли евакуація всього розірвала їх, кинувши її з сестрою Оленою до Братислави на Словаччині, а муж її провадив організований відступ української поліції перед роз'яреною відступаючою німецькою армією та ще жорстокішою наступаючою советською. Простудившись в дорозі, хворий чоловік злучився з покійною в Братиславі і незабаром мусіли пробиратися забитими дорогами дальше на захід, щоб задержатись перед капітуляцією Німеччини в Ґростаненштайгу, біля міста Пассав. Лікування серед тодішніх обставин, догляд над умираючим та похорон його на чужій землі, неначе, підкосили її та залишили п'ятно на все життя. Палка, імпульсивна, легко бунтуюча вдача, визріла до лагідної, вдумливої та розважної, а справедливість, прямолінійність та твердість, неначе, посилились. Мініятюрка могили і пам'ятника зі слоневої кости та грудка землі зі свіжої могили, остались ментом цього етапу її особистої долі.

Родинні обставини та політичне положення відправляють її зі сестрою Оленою спочатку до далекої Тасманії, а згодом до Мельборну в Австралії. Нове особисте становище вдови, нові обставини та нові політичні умови затримують її 7 років в Австралії і, зорієнтувавшись, вона рішає оставити там же загосподарену власну хату, вже замужню сестру Олену і вибирається одинокою у подорож в незнану Канаду, до Монтреалю. Це, мабуть, на зустріч долі, немов той корабель, що серед бурі та негоди переборов усі перешкоди та навалу стихій, щоб мирно заплисти в затишну пристань. Принагідна зустріч з близьким краяном проф. Юріем Гавалешкою розквітла в щире кохання та подружжя, що подарувало покійній 28 років щасливого, досі непереживаного спокійного життя. Зійшлись під кінець дві собі призначені долі, що шукали одне за одним впродовж років, просторами континентів, де шляхи кожного з них рясніли перешкодами невдач. Нову ролю дружини і тети, будівельниці нового родинного гнізда та пильнувальниці родинного огнища виконала покійна згідно зі свідченням найближчих, на відмінно. Журба та туга, що не даються ні сховати, ані придушити, свідчать з відходом покійної, про її особисті цінности, що їх ні словами описати, ані посторонньому збагнути.

24 березня 1983 року на цвинтарі „Глен Іден" у Вінніпезі, Манітоба, Канада, прощали в останнє покійну, чоловік Юрій, пасерб Остап з родиною, брат Олекса, о. протопресв. Ф. Керніцький, о. В. Макаренко, співпарафіяни, сусіди та гурток друзів-краянів. По похоронах в залі Української Православної катедри Пресв. Тройці у Вінніпезі, відбулася скромна тризна під господарюванням краянина - сусіда, довголітнього приятеля покійної, Дмитра Яремчука. Отець протопресв. Ф. Керніцький відкрив тризну молитвою та благословенням харчів і виголосив дуже влучну, тонко-зворушливу та вірою умотивовану промову. Пасерб Остап щиро передав признання у площині особистого відношення до покійної, в приятель, кранин-сусід, Дмитро Яремчук, поділився з присутніми зворушливими моментами з життя покійної. Брат Олекса дякував всім за цінні услуги та „не злі — тихі" слова, а отець Макаренко відгукнувся вдумливою, чуттєво та ідейно, дуже гармонізуючою відповіддю-закінченням.

Бажаючи, близькі друзі і краяни можуть слати датки замість квітів на адресу Українського Пласту:

„PLAST" Ukrainian Youth Association of Canada",
33 Hil'house Rd., W. Kld., Winnipeg, Man.
R2V 2W2

Вічна Їй пам'ять! Хай Їй земля буде пером!

пасерб — О. Гавалешка
муж — Ю. Гавалешка
брат — О. Огородник

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Бл. п. Марія Сиридюк

У шосту річницю упокоєння найдорожчої дружини, мами, бабуні, прабабуні — упокоїлась 17 жовтня 1977 р. у Реджайні, в її світлу пам'ять засилаємо $20.00 на „Промінь".

Муж Іван Сиридюк, дочки: Идна Сиридюк — Вадіна, **Анна Якимишен** — Торонто, **Ґеня Морис** — Едмонтон, **син Василь** — Фінікс, Арізона.

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок на могилу бл. п. Юстини Сузі Чубей, мами нашої бувшої добр. Орисі Лакусти, у світлу пам'ять покійної складаємо $10.00 на „Промінь". Добродійці і родині висловлюємо щирі співчуття.

За відділ ім. О. Басарабової в Нипавин:
Марія Косован, голова
Оксана Мохорук, секр.

— — — — —

У четверті роковини упокоєння бл. п. Василини Никифорук, дорогої дружини та незабутньої мами і бабуні, яка відійшла від нас 19 листопада 1979 р. в Норт Бетлфорді, кладемо китицю квітів і засилаємо $20.00 на „Промінь".

Муж Андрій з родиною,
Норт Бетлфорд, Саск.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Відділ Союзу Українок при Катедрі св. Івана в Едмонтоні кладе нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Катерини Міськів — упокоїлась 29 серпня 1983 року й засилає $20.00 на „Промінь".

Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

За відділ — Л. Фарина-Бриджес

— — — — —

На свіжу могилу нашої дорогої і незабутньої мами, бл. п. Розалії Томащук з Мічам, Саск., яка упокоїлась 25 серпня 1983 року, у світлу пам'ять покійної складаємо $25.00 на журнал „Промінь".

Дочка Зоня і зять Михайло Марковські, Колонсей, Саск.

— — — — —

Замість живих квітів на свіжу могилу дорогої членки ,бл. п. Юстини Чубей, голови відділу ім. Ольги Кобилянської в Роза, Ман., яка упокоїлась 25 серпня 1983 року на 58-ім році свого життя у її світлу пам'ять складаємо нев'янучий вінок і засилаємо $50.00 на журнал „Промінь".

Мужеві Дмитрові, дочкам і синам висловлюємо глибоке співчуття. Вічна їй пам'ять.

За відділ — Анна Баран, секр.

— — — — —

У світлу пам'ять нашого дорогого Тата й Дідуся, який відійшов у вічність 10 травня 1983 року то у світлу пам'ять нашої дорогої Мами і Бабусі — упокоїлась 1 березня 1977, складаємо пожертву $50.00 на журнал „Промінь", що його вони обидвої все так цінили і любили читати.

Дочка Оля Гамара з родиною,
Син — д-р Павло Охітва з родиною

— — — — —

Складаю на прес. фонд журнала „Промінь" $13.00 у пам'ять Григорія, Дмитра та Сергія.

В. Кузьменко, Торонто

— — — — —

У десяту річницю смерти бл. п. Н. А. Мельника, який упокоївся 9 листопада 1973 року, в його світлу пам'ять складаємо $25.00 на „Промінь".

Дружина Василина, доньки Джиралдін і Пріся з родинами, Едмонтон

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу митр. прот. Степана Симчича — упокоївся по довшій недузі 1 серпня 1983 р. і складаємо у його пам'ять $11.00 на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Добр. Вікторії Симчич висловлюємо щире співчуття.

Членки відділу ім. Лесі Українки в Мензі: Н. Друль, М. Чвалюк, Ю. Друль, Н. Пелешок, М. Н. Друль, Н. Скоцеляс, М. Чвалюк, М. І. Друль, Р. Пелешок, М. Друль.

— — — — —

Відділ ім. Княгині Ольги в Кадворт, Саск. кладе нев'янучий вінок на могили братів Тараса і Мирона Стеценків з Норт Бетлфорду, які в юному віці відійшли у вічність і в їх пам'ять засилає $25.00 на журнал „Промінь".

За відділ — С. Ґриба

У четверті роковини смерти нашої дорогої мами, бл. п. Василини Никіфорук, яка упокоїлась 19 листопада 1979 року в Норт Бетлфорді, Саск., замість квітів на могилу засилаємо $25.00 на журнал „Промінь".

Син Стефан і невістка Юлія Никіфоруки, Скарборо, Онт.

— — — — —

На свіжу могилу бл. п. Катерини Міськів з Едмонтону, одної з основоположниць і першої секретарки нашого відділу ім. Доньки України в Реджайні, складаємо родині Покійної наше глибоке співчуття і на журнал „Промінь" засилаємо в її пам'ять $10.00.

Галя Клапоущак, голова
Анна Заліщук, секр.

— — — — —

У світлу пам'ять моєї дорогої сестри, бл. п. Катерини Ксянжини з дому Роляк, яка упокоїлась на 89 році життя 6 вересня 1983 р., замість китиці квітів на її могилу і засилаємо $20.00 на „Промінь", якого вона читала від першого числа.

Сестра Анна і швагер Михайло Охітви, Ватсон, Саск.

— — — — —

У незабутню і дорогу пам'ять мого покійного мужа Михайла Коваля, який упокоївся 15 жовтня 1977 року, замість китиці нев'янучих квітів засилаю $20.00 на журнал „Промінь".

Дружина Єлена Коваль, Калґари, Альберта

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок у пам'ять мого дорогого мужа і нашого батька та дідуся, бл. п. Василя Матійовського — упокоївся в листопаді 1977 році, в його світлу пам'ять засилаємо $15.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Матійовська з родиною, Овкбурн, Ман.

— — — — —

У п'ятнадцяті роковини упокоєння моєї дорогої Мами Марії Колодій, яка відійшла у вічність 25 листопада 1968 року, складаю в її пам'ять $25.00 на журнал „Промінь".

Надя Стретді з родиною,
Бурлінґтон, Онт.

— — — — —

Кладемо китицю нев'янучих квітів наших незабутніх за 6 років упокоєних з нашого відділу членок: бл. п. Марії Антонів, добр. Марії Стефанюк, Розалії Федорак і заслужених парафіян Церкви бл. п. Юрка Малейка і Володимира Вигзановського, в їх світлу пам'ять висилаємо $50.00 на журнал „Промінь".

Відділ ім. Лесі Українки в Принс Джордж, Б. К.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

БРЕНДОН, МАН.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Управа відділу: сидять зліва направо: Мірта Друль — 1-ша заст. голови, Марія Чаланчук — голова; другий ряд — стоять: Соня Карашовська — 2-га заст. голови, добр. О. Скрумеда — секретарка, Юлія Борочок — касирка.

Річні збори відділу відбулися в четвер, 25 листопада 1982 р. в Народному Домі. Збори відкрила молитвою заступниця голови Розалія Костецька у відсутности голови. Хвилиною мовчанки вшановано померлих членок. Предсідницею зборів була Мірта Друль а секретаркою добр. Оля Скрумеда. Голови комітетів і референтки звітували з своєї діяльности.

Впродовж року відбулось 8 місячних зборів і одні річні збори. Влаштовано для молоді Св. Миколоя. Впродовж останніх три роки членки відділу влаштували прийняття для приблизно 80 танцюристів Шумка в Брендоні. В цій групі є кільканадцять дітей з нашої громади і провідниками є кілька членів з церковної громади.

Видано Святу Вечерю 5 січня р. р. для 90 українських пацієнтів у Брендон Ментал Гелт Сентер; під час вечері були коляди. На Святий Вечір наш відділ був запрошений до участи в українській програмі Брендон Дженерал шпиталі. Разом з членами громади ходили з колядами і танками під проводом членів церковного хору з нашим парохом о. М. Скрумедою. Видано вечерю на Маланку, де виступав ансамбль танцюристів Шумка. Видано також Йорданську Вечерю, спільне свячене. Членки приготовляли бенкети на замовлення інших поза нашою громадою, так само приготовляли по-

Перший ряд, зліва направо: П. Матвійчук, Ґ. Скорій, М. Равлюк, С. Павлишин, М. Костеска, А. Івасюк, А. Бобик, М. Макус, М. Едвард, М. Костинюк; 2-ий ряд — Д. Будзінська; 1-ша заст. голови М. Друль, Л. Байнашевська, П. Бойчук, А. Москалюк, М. Чаланчук, голова, А. Кармазенюк, М. Омілянов, Н. Прокопчук, М. Бобик, С. Кукуридз. 3-ій ряд: П. Мельник, В. Мельник, Ґ. Бюга, добр. О. Скрумеда, рекорд. секр., В. Перхалюк, Р. Костеска, С. Карашовська — 2-га заст. голови, Ґ. Бичок, Р. Борденюк, Є. Халатурник, К. Сушельницька.

хоронні перекуски, базарові і весняний чай.

З освітної діяльности влаштовано роковини Лесі Українки і Тараса Шевченка. Членки брали участь в українському фестивалі „Веснянка"; впродовж цілого тижня була вистава вишивок, писанок, печив та різник речей. Найбільш популярним на виставі був різдвяний стіл. Ця програма кожного року закінчується концертом. Членки також брали участь у місцевих святкуваннях: 100-ліття міста Брендону, брали участь у Раді Багатокультурности, День Канади та інше. Відвідували хворих членок.

На зборах обговорювали актуальні справи організації, приготували обіжники та та старались виконувати сугестовані проекти; продавали квитки для музею. Складали пожертви на „Промінь"; Фундацію СУС, добродійні цілі, на СУМК та інше. В м. червні ми мали членську вечерю в ресторані і з нагоди 100-ліття Брендону робили пам'яткову знимку членок і для кожної членки вручили на пам'ятку.

В жовтні почали рідну школу, як також брали участь в релігійних викладах та співах під проводом пароха о. М. Скрумеди.

Заряд відділу залишився той самий ще на один рік: голова — Марія Чаланчук, заст. голови — Мірта Друль і Соня Карашовська, рекорд. секретарка — добр. Оля Скрумеда, касирка — Юлія Бороцик.

СТИРДЖЕС, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися 12 грудня в церковній залі в присутності 27 членок. Збори відкрила голова Софія Бурим молитвою і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять членко. Голова подякувала зарядові і членкам за їхню щиру співпрацю. Збори переводила Ольга Михалюк, а писаркою була Марія Жук. Слідували звіти з цілорічної праці відділу.

Відбулося 9 місячних зборів і одні річні збори. Членки разом з членами церкви ходили колядувати під час Різдвяних Свят, також членки співають в церковному хорі.

Брали участь в українських клясах, які відбувалися в окрузі Гаєс. Ці кляси є під проводом нашого пароха о. Є. Стефанюка і ми всі разом із сусідними відділами брали участь в святі і концерті Тараса Шевченка. Пані Василина Стиранко учить співу хору.

Мали два базари — весняний і осінний на яких продавали печиво, пироги і голубці, писанки і речі ручної роботи і чайне прийняття.

Членки — Софія Бурим, Стефанія Іванів, Марія Жук і Ґеня Гайдамака брали участь у провінційних зборах, які відбулися в Канорі, Саск. 5-го вересня 1982 р.

Також вислали дві делеґатки — Софія Бурим і Марію Жук на з'їзд до Йорктону в листопаді.

У місяці жовтні загостила до нашого сусіднього відділу пані Савіцька — голова Музейної Фундації і наш відділ брав участь і зложив жертву, як також кожна членка особисто склала жертву на музей.

Сестриці і членки дбають про чистоту і прикрасу церкви і залі.

На храмове свято приготовили і видали обід для великого числа гостей. Святкували День Подяки з священням овочів та спільним обідом. Приготовили і видали два похоронні обіди і двоє весіль і один ювілейний обід.

Дали до церковної громади $1,000.00 і на такі цілі: Колеґію Св. Андрея, журнал „Промінь", Інститут Петра Могили, на Музей, організаційний фонд, „Телеміракл".

В банку тепер стоїть $5,04.76 на слідуючий рік вписалось 31 членок.

Заряд на 1983 рік: голова — Софія Бурим, заст. голови — Ольга Михалюк, секретарка — Стефанія Іванів, заст. секр. — Марія Михалюк, касирка — Юлія Новик, референтка Музею — Палагія Колот. Сестрицтво — Юлія Новік, Палагія Колот, Стефанія Іванів, Марія Жук.

Контрольна комісія — Семещук, Савеля Василинчук, Марія Жук. Шпитальний комітет — Петруня Ґолда, Аннелія Жмут, Марія Загарія і Анна Тробик.

Комітет кухні — Петруня Ґолда, Анна Холод, Катерина Тодираш, Савеля Василинчук, Павліна Фецюк, Гелена Будник, Ольга Михалюк, Анна Катирнюк.

Збори закінчено відспіванням „Достойно є" і була обміна дарунками та слідувала спільна вечеря, на якій членки гостили і церковних членів.

Марія Михалюк

СТІНЕН, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулися 5-го грудня 1982 р. в залі при церкві Св. Дмитрія в присутності 20 членок і одна гостя. Пані Марія Курковська, голова відділу відкрила збори, привітала присутніх і попросила настоятеля о. Є. Стефанюка провести моливту, по молитві вшановано хвилилиною мовчанки пам'ять покійних членок.

Предсідницею була п-і В. Стеранка, а секретаркою П. Ґурська. Після прочитання протоколу з минулорічних зборів слідували звіти управи і комітетів.

Впродовж 1982-го року відбулось 8 місячних зборів. На кожних зборах читано обіжники і кореспонденцію. Членки ходили колядувати разом з членами церкви. Приготовили спільну Святу Вечерю і Храмовий обід. Дали допомогу на 2 весілля, 2 похорони і 2 поминальних обіди. Так само обід в пам'ять членів відійшовших у вічність. Дали допомогу в Ґейтвей Лодж. Як мали весняний чай допомогли в оселі „Тризуб". Мали пирогову вечерю. Вшановано двох членів 75-літній день уродин. Влаштували програму чайного прийняття, випродаж печива на День Матері. Молебень в честь святкування 30-ліття нашого відділу. Займалися випродажем білетів для Музею. Провели збірку на Червоний Хрест. Гостили пані Савіцьку, голову Музейної Фундації. Післали дві делеґатки на Пров. З'їзд. Добродійний комітет посилає картки виздоровлення про чистоту і краси Божого Дому. Так само членки брали участь у вшанованні дня полеглих вояків.

Наш відділ передав $1,000.00 на потреби нашої церковної громади і жертвує на різні цілі.

Сповнили бюджет до Централі. 9 членок передплачує „Промінь".

Фінансовий звіт: В банку з 1981 року — $1,783.70, Прихід в 1982 р. — $3,950.79, розхід — $3,619.11, в касі осталось $2,115.38.

Склад управи на 1983 р. той самий: голова — Марія Курковська, заст. голови — Адонія Козменюк, секретарка — Анна Ковальчук, заст. секретарки — Анелька Цуркан, фін. секр і касирка — Анелька Королюк. Контрольна комісія — Антонія Корпан, Анелька Цуркан, Франя Гунька. Господині кухні — Адонія Козменюк,

Параня Ґурська, Вікторія Королюк, Надя Боднарек, Франя Гунька, Наталя Розтоцька.

Комітет чищення — Марія Вігнан, Анна Тарасюк, Марія Курковська, Анна Чегорська.

Добродійства — Анелька Цуркан, купування — Анастасія Анака, Анелька Цуркан, Франя Гунька, Надя Боднарек, Орися Лозинська.

Сестриці — Вероня Ігнатюк, Анна Парасюк.

Референтка мистецтва — Василина Стеранка, яка також займається Рідною школою і навчанням співу. Реф. „Променя" — Єлисаваета Цуркан.

Цленки відділу бажають журналові і його редакторці найкращих успіхів.

Анна Ковальчук, секр.

ГЛЕСЛИН, САСК. ВІДДІЛ ІМ. О. БАСАРАБОВОЇ

Річні збори відділу відбулися 29 грудня 1982. Присутніх було 5 членок.

Збори відкрила голова Марія Гарасим і провела спільну молитву. До президії зборів було вибрано голову Марію Гарасим предсідницею, а секретаркою Катерину Данилів. Хвилиною мовчанки вшанували пам'ять покійних членок. Секретарка прочитала протокол з минулих річних зборів.

Приступлено до звітів урядниць. Голова відділу Марія Гарасим висловила щиру подяку всім членкам за їхню поміч, пошану, зрозуміння і співпрацю за минулий рік, побажала кріпкого здоров'я, щастя та витривалости всім членкам надалі так у згоді працювати.

Діяльність відділу за минулий рік така: відбулося 4 місячні збори. На зборах з а в ж д и читаємо обіжники Провінціяльної Екзекутиви і кореспонденцію. Відділ передплачує „Промінь", як також членки передплачують.

Впродовж року відбулися такі підприємства: продаж великоднього печива, святкували празник церкви, помагали з обідом на 50-літньому ювілею панства Данилів, видали похоронні перекуски, пущення, пирогову вечерю, приготовили різдвяну вечерю для Кредит юніон. Членки відвідують хворих по домах і шпиталях.

Наш відділ малий — 7 членок, тому робимо спільно з церковною громадою. Спільні підприємства, котрі були приготовлені з членами дали прибутків в сумі $2,610.00, передано до церковної громади, які не переходять через наші книжки.

Заряд на 1983 рік: голова — Марія Гарасим, касирка — Анна Буй, секр. — Катерина Данилів. Господині — Рузя Бойко, Фрося Левчук. Сестриці — Рузя Савчин, Фрося Левчук і Марія Гарасим. Шпитальний комітет — Єва Дмитришин. Контрольна комісія — Єва Дмитришин, Рузя Бойко, Марія Гарасим.

Членки нашого відділу складають Централі Союзу щиру подяку і усім відділам бажають успіхів у їхній праці.

Катерина Данилів, секр.

ФОВМ ЛЕЙК, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися 4-го листопада 1982 р. у церковній залі — „Захід сонця".. Голова — пані Крикливіч відкрила збори — відспівано „Достойно є" і членки заряду здавали звіти за 1982 рік.

Відбулося 11 місячних зборів, 2 засідань заряду і 3 засідань з церковним зарядом.

Членки приготовили вечерю на 5 весіль і для 5 різних клюбів, обіди на 3 похорони, повний обід після поминальної Служби Божої для 8 родин, 4 перекуски для різних оказій, спільну вечерю і коляду для громади, вечерю для дітей недільної школи, а літньою порою мали печення — „барбек'ю", пущення, забаву з танцями. Успішно перевели великодний чай — продаж пасок і печива, писанок, а також разом і наш базар, це відбулося перед Великоднем. Мали осінню вечерю. Громада і членки найняли Службу Божу „День Подяки" і приготовили обід.

Членки і церковний хор брали участь у Фестивали колядок, також у спільній Молитві жінок цілого світу у березні.

У нас відбулася Місія у лютому, в якій брали участь о. Кокорудз, о. Стефанюк, о. Зилінський і о. Сорока. Це була Вечірня відправа і ми приготовили вечерю для всіх присутніх.

У грудні ми відвідували наших старших громаддян у „Нирсінґ Говм" з концертовою програмою та розвагами, мали вечерок для тих, що мали день народження у грудні, давали торт, суниці і морозиво для всіх запрошених гостей і мешканців дому. Приготовили і завезли їм святу вечерю на 6 січня і також свячене на Великдень рано.

Кожного місяця на зборах ушановуємо членок, які мають день народження у тому місяці, даємо дарунок, торт і чай чи каву.

Щоби дати фінансову допомогу для Музею у Саскатуні ми доручили їм речі ручної роботи на виставу і продаж для туристів. Пані Савицька відвідала наш відділ,- ми дали фінансову жертву на Музей. Дали фінансову допомогу Колеґії Св. Анрея, Інститутові П. Могили, журналові „Промінь", оселі „Тризуб", для дітей калік, фінансову поміч для КУК на англомовну енциклопедію. Щоби дати допомогу „Українському Голосу" ми будемо передплачувати „Український Голос" до місцевої лікарні.

Дали нагороду $50.00 для панночки Каролі Войтас за найвищі оцінки у іспитах української мови, фінансову допомогу на поборювання різних недуг.

В недільних школах навчає дві наших членки.

У грудні ми мали соціяльний вечерок о б м і н подарунками і разом пішли до ресторану на китайську вечерю.

Заряд той самий на 1983 рік: голова — Ґеня Крикливіч, 1-ша заст. голови — Е. Литвинюк, 2-га заст. — А. Пинтилюк, касирка — Домка Колибаба, секретарка — Вероня Гаррас.

Щиро дякуємо за гарний журнал „Промінь". Нехай Господь дасть вам сили, охоти продовжувати його.

В. Гаррас, секр.

ПРИНЦ АЛБЕРТ, САСК. ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулись 14 листопада 1983 р. в церковній залі в присутности 34 членок. Збори відкрила голова пані Голик, молитву провела добр. Рибалка, вшановано пам'ять покійних членок хвилиною мовчанки. Предсідницею зборів була пані Орелеська, а секретаркою пані Панчук. Після прочитання протоколу з минулих річних зборів приступлено до звітів урядниць цілорічної праці.

Впродовж року відбулось 8 місячних зборів і 6 засідань заряду з управою церковної громади. Членки приготовили три обіди — спільне свячене, храмовий обід і в День Подяки, три вечері — святу Йорданську Вечерю, пущення і осінню ве-

черю, видали шість перекусок, влаштували два чаї —Великодній з продажем писанок і печива і ягодовий чай з випродажем печив та речей, що членки дарували. Угощували з нагоди уродин старшин громадян, вітали пані Савіцьку з Музею. Вшанували членку Марію Гринюк за її 30-літню працю у відвіданні її в шпиталі. Членки взяли собі за проєкт придбати фонди на мальовання церкви, зібрано $10,665.00 і передано громаді.

Пожертви: церковній громаді — $5,000.00, на музей $200.00, за українську мову студентові Інституту $200.00.

З року 1981 осталось у касі $3,254.-85, приходи в 1982 — $20,936.13, розходи — $22,986.26, в касі — $1,264.72.

Заряд відділу на 1983 рік: уступивша голова — пані Голик, голова — Орися Калиновська, заст. голови — Зеня Калин і Вікторія Паскарук, рек. секретарка — Софія Краковець, заст. — Ґеня Палідвор, касирка — Оля Гавриш, кор. секр. — Розалія Сопотик. Контрольна комісія — пані Павлишин, пані Гринюк і пані Іщишин.

Сестриці — пані Савчук, пані Єсеєнко і пані Злипко. Комітети: шпитальний — пані Гринюк і Єсеєнко, освітний — добр. Рибалка, народного мистецтва — пані Гавриш, пані Панчук і пані Карда , недільної школи — пані Калин, Червоного Хреста — пані Панчук, міжнародніх зв'язків — пані Чопотик і пані Панчук, оголошень — пані Бальон, журнала „Промінь" — пані Палідвор, телефонічний — пані Грищук, похоронів — пані Лабюк, пані Чамбул, пані Орелецька, пані Гавриш.

Анна Марусяк, рек. секр.

ШІГО, САСК.
ВІДДІЛ ім. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Річні збори відділу відбулися в народнім домі 2 грудня 1982 р. Присутніх членок було 27.

Голова Ґ. Клевчук відкрила збори і привітала о. Кокорудза, що загостив на наші збори і попросила провести молитву, хвилиною мовчанки вшановано пам'ять покійної Анни Воронюк.

Секретарка А. Парнета перечитала звіт діяльности за 1982 рік. Після того членки заряду здавали свої звіти. Голова відділу висловила щиру подяку членкам за їхню працю і побажала, щоб і надалі так у згоді працювали.

Діяльність відділу — заплатили бюджет і журнал для товариства. Відвідували хворих удома й у шпиталі. Розпродуючи квитки на Музейний фонд. На спомин покійної Лікерії Федорчук купили молитовники для хористів у церкві. Ушанували пам'ять полеглого вояка маленькою пожертвою і вінком до також одну померлу членку. Купили килим і фіранки до парафіяльного дому. Прилагодили похоронний обід, храмовий бенкет для Бал Клюбу .

Післали делеґатку на провінційний з'їзд у Йорктоні.

Заряд відділу на 1983 рік: голова — Ґ. Клевчук, заст. голови — К. Думанська, секретарка — А. Парнета, заст. голови — Марія Козак, касирка — Е. Білокрила. Контрольори — Ґ. Скігар, К. Рудей. Господині — Ф. Баранеська, В. Чоботар, Л. Дмитрів і Г. Павлюк.

Сестриці — Д. Гарас і Ґ. Савчук. Відвідування хворих — Л. Дмитрів і М. Березовська.

Фінансовий звіт: прихід в 1982 р. — $1,903.98. Розхід — $1,653.78, в касі лишилося $250.20.

По зборах мали вечерю у ресторані .

А. Парнета

ВИНДЗОР, ОНТ.
ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Після смачної товариської вечері в авдиторії при Соборі св. Володимира, 11 грудня 1981 р., голова відділу, п. Марія Старух привітала членок і відкрила річні збори відділу ім .Лесі Українки. Отець Тарас Славченко провів молитву. Після молитви вшановано однохвилинною мовчанкою пам'ять покійних членок. До президії зборів вибрано голову Марію Старух, а секретаркою Олю Друль.

У своєму привіті о. Т. Славченко висловив признання відділові за велику постійну працю. С.У.К., як частина одної великої родини С.У.С., працює спільно з братніми організаціями на добро нашої Української Православної Церкви в Канаді і на добро українського народу. Пані Телеґа прочитала писемний привіт від голови Собору св. Володимира, п. Й. Яворського, вітає і складає подяку за матеріяльну підтримку.

Слідували звіти членок заряду, референток і комітетів. Голова п. Марія Старух зложила сердечну подяку членкам управи, голова і членкам комітетів та всім членкам за співпрацю впродовж року. Секретарка п. Оля Друль говорила про діяльність відділу. Впродовж 1932 р. відбулося 8 місячних зборів і 4 засідання заряду. Відбулися імпрези: Академія Лесі Українки з ініціятиви культ.-осв. комітету на чолі п. Софії Заборонюк, вечерки писання писанок — очолювала п-і О. Торошенко, базар шавер, різдвяна приятельська забава. Приготовляли обіди і перекуски для соборної громади: Новорічну забаву, Свяу Йорданську вечерю, Спільне Свячене, місійну вечерю, 1 сморґесборд, церковний пікник, осінний базар, обід в честь візитації Преосв. Владики Василія. Відсвяткували 50-ліття відділу Лесі Українки, очолювала ком. п. Іванна Римар, починаючи чайним прийняттям і показ історичних строїв, 16 травня, а закінчуючи Ювілейним бенкетом 23 жовтня 1983. На цій оказії відзначено 50-ліття основательок відділу і 25-ліття членок. На цім ювілеї мали честь гостити голову Союзу Українок, Анну Звоздецьку і голову Східньої Канади, п-і Юлію Головату. З нагоди святкування 50-річчя відділу, друкується пропам'ятна книжка 50-ліття історії відділу. Відділ опікується відділом молодшого СУМК і танцювальним ансамблем. Молодший СУМК, під управою референтки п. Галі Фенканин, провели успішний осінний базар, учащають до української і недільної школи, прислуговують в церкві. Танцювальний ансамбль — очолювала п. Ірина Момотюк, виступав на різних оказіях в громаді, в Виндзорі і Дітройті. Комітет відвідувань хворих — очолювала п. Софія Рівак, відвідував усіх у шпиталі, „нирсінґ" домі, по домах, з дарунками; на Великодні і Різдвяні свята з квітами. в пам'ять покійних членок відділ зложив пожертви на Собор Св. Володимира. Провадили проєкт продажу варенників, прихід за рік $31,-941.00. Кіоск — очолює п. Анна Букса, прихід $613.00. Вислали 2 делеґатки на піврічний з'їзд СУС, 4 на пров. з'їзд Східньої Канади.

Відділ зарядив поїздку до Союзівки і Бавнд Брук, Н. Дж. Велике чи-

сло членкинь співають в церковнім і світськім хорі. Разом з ансамблем бандуристів СУМК виступали на концертах в громаді і на телевізії підчас Різдвяних Свят. Крім праці у відділі, є членка представниця до КУК в особі пані Марії Михальчук, Жіночої Ради — п. Анна Ткачук, п. Марта Петрук, багатокультурності — Юлія Стойко, П. І. Момотюк, до дирекції Старечого дому Тараса Шевченка — п. М. Гладиш, до Суспільної Служби Канади — п. М. Михальчук, та є учителями української школи. П. С. Друль і п. А. Мілько є в надзірній раді старшого СУМК, старший СУМК бере активну участь при церкві, улаштували концерт День Матері, Ювілей 45-ліття СУМК І. Мазепи, Виндзор, мали виступи в громаді, на оселі Київ та на з'їздах. Соціяльний і телефонічний комітети на чолі з п. М. Гриньків доглядає всі прийняття в відділі. Придбали 4 нові членки, одну переходову. Пожертви: організаційний фонд $150.00, Українська школа $150.00, Недільна школа $150.00, Собор Св. Володимира $15,000.00, Музей Східньої Канади $100.00, радіопередачі „Благовісник" $100.00, журнал „Промінь" — $428.00, Фонд Наталії Кобринської — $25,00, Фонд музею $25.00, Фонд Св. Володимира $1,000.00, Ювілей Кн. Ольги, Лондон, Онт. $25.00, відділ 37 СУА $25.00.

До управи на 1983 рік увійшли: уступаюча голова — Марія Старух, голова — Стефанія Коростіль, 1-ша заст. голови — Галина Панчишак, 2-га заст. голови — Леона Боднарчук, 3-тя заст. голови — Ніна Косик, рекорд. секретарка — Оля Друль, кореспон. секр. — Лидія Лист, фінанс. секр. — Катерина Лейн, касирка — Ольга Торошенко, Марія Костів. Контрольна комісія — Марта Петрук, Іванна Римар, Софія Рівак. Референтки: Культосвіти — Стефанія Заборонюк, Марія Михальчук, Аделя Мілько; журнала „Промінь" — Ольга Торошенко; бібліотеки — Марія Старух; старшого відділу СУМК — Аделя Мілько, Ірина Кушнір, молодшого відділу СУМК — Галя Фенканин; КУК — Марія Михальчук, Марія Трач; Льокальної Жіночої Ради — Марта Петрук, Анна Ткачук; багатокультурності — Юлія Стойко, Ірина Момотюк; кіоск — Анна Букса; закупів — Галина Панчишак.

Комітети: телефонічний — Маріяна Гриньків, Марія Костів, Марія Кушнір, Євгенія Щепанська, Юстина Петришин! соціяльний — Маріяна Гриньків, Нетті Грицик, Леона Боднарчук, Тереса Мерешка, Елсі Лак, Марія Трач; відвідування хворих — Марія Кушнір, Анна Букса, Наталія Свинтак, Дора Портир, Євгенія Квасніцька; танців — Ірина Момотюк, Юлія Стойко, Рузя Прокопець; вареників — Стефанія Коростіль; Музейний — голова — Іванна Римар, заст. голови — добр. Олена Славченко, секр. — Ольга Торошенко, касирка — Марія Гнатюк; комітет каталогування — Марія Гнатюк, Соня Карпінець, Марія Прокопчук, Антошка Войцик; бібліотеки — Стефанія Заборонюк, тканин — Ольга Торошнеко, членки — Марія Карпенець, Євгенія Щепанська, Мирослава Телеґа.

Членки відділу бажають журналові і його редакторці найкращих успіхів.

Оля Друль, рекорд. секр. зборів
2000 Тесамсі Ст. Е.
Виндзор, Онтаріо

РЕДЖАЙНА, САСК.
ВІДДІЛ ім. ДОНЬКИ УКРАЇНИ

Річні збори відділу відбулися 8 листопада 1982 р. в авдиторії. Добр. Заліщук провела молитву, хвилиною мовчаньи вшановано пам'ять померлих членок.

До президії зборів вибрано головою Лесю Клапоущак, а секретаркою добр. Анну Заліщук. Писані річні звіти були роздані членкам.

Голова подякувала за співпрацю. Наші головні проєкти на придбання фінансів є: Великодний та Різдвяний чай. Наш відділ співпрацює з комітетом авдиторії у писанні писанок, виробах печив й виставках ручних робіт. Помагали підчас мозаїки, яка відбулася в нашій авдиторії. Приготовляли і видавали передйорданську вечерю, спільне свячене, храмове свято, обід підчас визитації Владики Василія, та осінню вечерю. Помагали підчас Ексибишин в українській кухні.

Наш відділ начислює 77 членок. Збори відбуваються в авдиторії другого понеділка у місяці. Програмовий комітет старається приготовляти цікаву програму на кожні збори.

Ми відсвяткували свято Тараса Шевченка, Лесі Українки, Свято Книжки та Вечерок членства. Ми влаштували лекції різних стібів. Також висвітлювали прорізки з подорожей наших членок на Україну, до Святої Землі, Єгипту, Греції, Японії та Керебієн Круз. Суддя Рейнел Андрейчук промовляла про права жінок. Дохід з того вечора призначено на „Промінь". Членки закінчили весняний сезон „бовлінг". Ми вгощуємо кавою після Служби кожної неділі.

Наш відділ подарував $1,005.00 на музей у Саскатуні цього року і додатково присутні склали $895.00 підчас візити пані Марії Савіцької. Відділ подарував $500.00 на Оселю „Тризуб"", $100.00 на З'їзд Української Православної Молоді, $100.00 на „Промінь" та умебльовання, $100.00 на з'їздовий фонд, та дали інші пожертви.

До недільної школи учащають 60 дітей. В українській школі є 35 учнів. Молодший відділ СУМК мають 30 членів, а в старшім відділі є 25 членів.

Заряд на 1983 рік: уступаюча голова — Оля Патрилюк, голова — Галя Клапоущак, заст. голови — Фіялка Губик, секр. — Марія Мельник, кор. секр. — добр. Анна Заліщук, скарбничка — Мардж Думанська. Архів — Настуня Зенчишин, Проєктовий комітет — Настуня Бабчук, Еленор Куцей, Марія Павлуст, Соня Бремнер, Геня Савчин.

Програмовий і культурний — Юстина Шипиляк, Розалія Моніта.

Ручні — Параня Процик, Софія Марусяк, Наталія Сеник.

Недільна школа — Савеля Бобовська, Оля Озірна, Розалія Паньків.

Членства — Євгенія Корпус, Шерлі Маковська.

Жіночої Ради — Соня Пахолик, Оля Патрилюк, Єва Шишковська.

Молодший СУМК — Фіялка Головач, Гиня Вараниця і пан Володимир Глуханюк.

„Променя" — Оля Патрилюк.

Музей — Марія Юзик.

КУК — Євгенія Корпус, Марія Юзик.

Відвідування хворих — Леся Фикула, Юстина Шипиляк.

Телефонічний — Фіялка Головач, Леся Фикула, Розалія Паньків.

Контрольна комісія: Шерон Гарас, Гиня Вараниця, Анна Гнида.

Мозеїк — Фіялка Губик.

Добр. Анна Заліщук

Довкола дому

Стефанія Кульба

ЗАКУСКА — КУРЯЧА ПЕЧІНКА

1 ф. курячої печінки
(шейк енд бейк (препаровані сухарики до смаження курчат)
1 ложка олії (оливи)

Печінку помити, почистити від плівок і покроїти на кусники. Обсушити легко паперовим рушником і в торбинці обсипати булкою. Скляну посудину або форму, вистелену папером („алумінюм пейпер") помастити олією, наложити печінку і пекти 20 хв. при 350 ст. у печі. Подавати з кружальцями квашених огірків.

— — —

APPLE CAKE

Base:

1 cup flour
¼ cup butter
¼ cup sugar
1 egg
⅛ tsp. salt
½ tsp. baking powder

Mix flour, butter, sugar, egg, salt & baikng powder. Knead 2 or 3 times. Press evenly over bottom & partly up the side of a 10' spring form pan. Chill 25 - 30 mins.

Filling:

6 cups fresh sliced apples
½ cup sugar
1 tbsp. flour
½ tsp. cinnamon
2 tbsps. lemon juice
½ cup chopped almonds
½ cup rainsins
2 tbsp. butter

Blend apples, sugar, flour & cinnamon. Add lemon juice, almondds & raisins. Jut over crush; dot with butter. Cover with foil. Bake at 375° for 40 minutes. Remove foil & bake 20 minutes longer.

Topping:

¼ cup butter
2 tbsps. flour
¾ cup rolled oats
¼ cupbrown sugar
¼ tsp. cinnamon

Mix all ingredients together, sprinkle over cake and brown another 20 minutes in oven.

— — —

Як пекти індика

Почистити, обмити і висушити індика. Посолити середину. Начинити і зчипити, щоб не розпадалась начинка. Покласти індика на дротики в мілку бляшку і помастити товщем. Накрити рідкою матерією і поливати час від часу товщем, щоб не пригоріло м'ясо. Можна покрити „алуменом фойл" по боках і зверха, щоб не перепеклось. Пекти в 325° Ф. печі, аж стегно відставатиме легко від кістки. (170 г. на термометрі від м'яса). Індик 8 - 12 фунтів пекти 4 - 6 годин, 16 - 20 фунтів пекти 6 - 7½ годин, 20 - 24 фунтів пекти 7½ - 9 годин. Додайте 20 - 30 хвилин, щоб індик постояв поки будете краяти.

— — —

ПІДЛИВА ДО ШИНКИ АБО КОВБАСИ

3 накруто зварених яєць
2 ложки білого хрону з оцтом
солодка сметана

Зварені яйця посікти на дрібно, дати хрін і солодку або квасну сметану, добре вимішати.

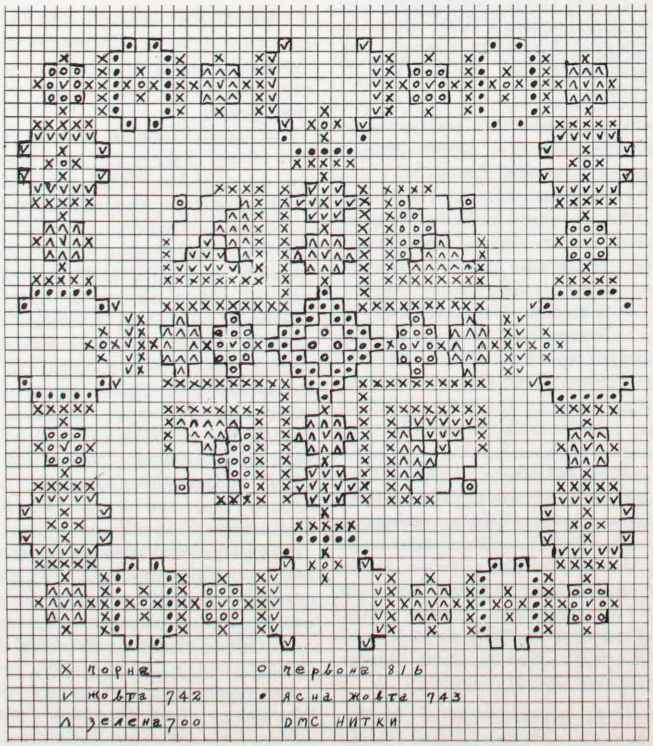

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи і виправляти мову. Хочемо дати місце в журналі всім тим, що дописують тому всякі дописи мусять бути читко написані і без обширних описів.

Хто присилає знимку на виріб кліше треба відразу присилати гроші на її виріб — найменше — $14.00, середньої величини $27.00, через сторінку поперек внизу $42.00.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Петро Волощук, Саскатун	$50.00
Кароля Візняк, Саскатун	50.00
Відділ ім. Кн. Ольги, Ґрімзбі	35.00
Гелен Гендерсон, Давфин	25.00
Марта Маленькі, Канора, Саск.	20.00
Никола Ґузяк, Саскатун	30.00
Кароля Романек, Вінніпеґ	18.00
Сузанна Сиротюк, Вудбридж, Онт.	14.00
А. Корній, Бірлінґтон, Онт.	14.00
Відділ Доньки України, Монтреал	11.00
А. Крупа, Едмонтон	10.00
Анна Стельмащук, Вінніпеґ	10.00
Е. Кокорудз, Канора, Саск.	8.00
А. Шліхта, Торонто	8.00
Марія Савчук, Монтреал	8.00
П. Смиснюк, Айтуна	8.00
Верна Слука, Де Па, Ман.	8.00
Оксана Русин, Монтреал	8.00
А. Курчаба, Вінніпеґ	8.00
А. Сахно, Торонто	8.00
А. Коваленко, Гамільтон	6.00
Г. Загоруйко, Ванкувер	6.00
Галя Василенко, Содбури	6.00
Една Павлик, Торонто	5.00
Марія Гнатюк, Виндзор	5.00
Анна Личка, Лимінґтон, Онт.	5.00
Катерина Радкевич, Монтреал	5.00
Галина Юськів, Ст. Кетерінс, Онт.	5.00
С. Мединська, Монтреал	5.00
Мині Котик, Давфин, Ман.	5.00
К. Баюс, Гамільтон	5.00
М. Ґонсов, Монтреал	4.00

По $3.00 склали: А. Подружна — Торонто, Т. Швець — Гамільтон, Марія Мацюк — Ендру, Маруся Федчук — Вінніпеґ, Я. Сорочинська — Келовна, Марія Бісюк — Едмонтон.

По $2.00: Людмила Струк — Ст. Кетеринс і М. Тимчишин — Ванкувер.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Хвальна Редакціє!

В прилозі засилаю чеком $25.00 на передплату на два роки. Дуже мило на душі читаючи у „Промені", як наш український громадський світ в Канаді поступає вперед... Вам, Пані Редакторко щиро-сердечно бажаю кріпкого здоров'я і многих літ надальше такої творчої праці.

З привітом —

Катерина Зінык, Шервуд Парк, Альберта

Дорога Пані Редакторко!

Висилаю мою передплату $24.00, трошки перейшов речинець і прошу вибачення, залучую $5.00 на пресовий фонд, бо я дуже люблю читати цей журнал, високо оцінюю працю редакції і бажаю дальших успіхів.

Галина Юськів, Ст. Кетерінс, Онт.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Г. Кристанович, Гамільтон до Австралії	**1**
Катя Рудей, Шіго, Саска. — для себе	**1**
Добр. М. Василів, Едмонтон	**1**
Ф .Коваль, Летбридж, Альберта	**1**
А. Костинюк, Виндзор	**1**
Джені Палідвор, Принц Алберт, Саск.	**1**
А. Несторович, Бімзвил, Онт.	**1**

Вітаємо нових передплатниць, а дякуємо тим, що їх для „Променя" придбали. Складаємо щиру подяку жертводавцям на пресовий фонд. Цей фонд є великою допомогою журналові у його завданнях.

На Різдвяні привіти прислали вже свої дари на „Промінь" відділи: ім. Л. Українки з Гамільтону, ім. Олени Пчілки з Норт Бетлфорду, Доньки України з Реджайни, ім. Лесі Українки з Ту Гилс, Альберта. Щиро дякуємо. Чекаємо від інших.

ОСІНЬ 1933

лася і вже нікого не чіпала, що не діялося, тільки ніяк не могла заговорити. Здавалося, що я справді німа — то я уночі шептала до себе і раділа. Оце перше слово здраствуйте промовила у синовій хаті.

Мовчіть, виростеш, Оленко, не розказуй нікому про все пережите, бо нас люди засміють, що ми далися помирати як мухи з голоду і мовчати. Треба було відстояти, не дати катам пшеничку.

Цю ж саму бабусю Одарку 1933-го року, в місяці лютому, опухлу й напівпритомну, мама забрала з хутора Вербівки. Не хотіла залишати свого хутора, хотіла там померти.

У Вербівці ніхто не залишився живим всі вимерли з голоду. Мені довелося проїжджати повз Вербівку в 1934 році. Спустошені хати без вікон, без дверей тонули у високих бур'янах. „Що це, мамо, а де люди ділися? О, доню, доню, — все живе вимерло з голоду.

Мені тоді було 11-ть літ та дві зморшки на чолі.

Записала **Олена Троян**

ISSN 0380-2140

P U-44
HAWRYSH MRS KATE OCT 83
602-11112-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A2

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ СОБІ

"UKRAINIAN CANADIANA"

Книга має 12 статтей про мистецтво, кераміку, Різдвяні та Великодні звичаї, куховарство, ткацтво, ношу, танці, писанки, вишивки, літературу, музику та дереворізьбу.

Книга, розміром 8½ на 8½ цалів, гарно оправлена в тверду полотняну оправу з золотим витиском.

Крім 100 стор. статтей, книга має велику бібліографію, понад 100 гарних кольорових фотографій із українських канадських ручних виробів, гарний папір і чистий друк.

ЦІНА В ПРОДАЖУ $12.00.

ПОШТОВА ОПЛАТА 50 центів.

ДРУКОВАНА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Замовлення висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
%612 24th St. East
Saskatoon, Sask.
S7K 0L1